1 Mahanyasam

1.1 Panchanga Rudra Nyasaha

ओं नमो भगवतें रुद्रा॒य ॥

अथातः पंचाग रुद्राणां
न्यास पूर्वकं जपहोमा र्च नाभिषेक विधिं वयाँख्या॒स्यामः ॥

ओं ओंकार मन्त्र संयुक्तं नित्यं ध्यायन्ति योगिनः।
कामदं मोक्षदं तस्मै ओं नकाराय नमोनमः॥

ओं भूर्भुवस्सुवः॥

ओं नं - नमंस्ते रुद्र म॒न्यवं उ॒तोत॒ इषंवे॒ नमं: ।
नमंस्ते अस्तु॒ धन्वंने बा॒हुभ्यांमु॒त ते॒ नमं: ।

ओं कं खं गं घं डं । ओं नमो भगवतें रुद्रा॒य ॥

नं ओं - पूर्वाङ्ग रुद्राय नमः॥ 1॥

महादेवं महात्मानं महा पातक नाशनम्।
महा पाप हरं वन्दे मकाराय नमोनमः॥

ओं भूर्भुवस्सुवः॥ ओं मं
निधंनपतये नमः । निधंनपतान्तिकाय नमः ।
ऊर्ध्वाय नमः । ऊर्ध्वलिङ्गाय नमः ।
हिरण्याय नमः । हिरण्यलिङ्गाय नमः ।
सुवर्णाय नमः । सुवर्णलिङ्गाय नमः ।
दिव्याय नमः । दिव्यलिङ्गाय नमः ।
भवाय नमः । भवलिङ्गाय नमः ।
शर्वाय नमः । शर्वलिङ्गाय नमः ।
शिवाय नमः । शिवलिङ्गाय नमः ।
ज्वलाय नमः । ज्वललिङ्गाय नमः ।
आत्माय नमः । आत्मलिङ्गाय नमः ।
परमाय नमः । परमलिङ्गाय नमः ।
एतत् सोमस्यं सूर् यस्य सर्व
लिङ्गंꣳस्था पयति पाणि मन्त्रं पवित्रम् ॥

ओं छं जं झं ञं नं । ओं नमो भगवतें रुद्राय ॥
मं ओं - दक्षिणाङ्ग रुद्राय नमः॥ 2 ॥

शिवं शान्तं जगन्नाधं लोकानुग्रह कारणम्।
शिवमेकं परं वन्दे शिकाराय नमोनमः॥

ओं भूर्भुवस्सुवः॥ ओं शिं
अपैतु मृत्यु रमृतं न आगन् वैवस् वतो नो अभयं कृणोतु।
पर्णं वनस्पतें रिवाभिनंश् शीयतागं् रयिस् सचंतां नश्श ची पतिः॥

ओं टं ठं डं ढं णं । ओं नमो भगवतें रुद्राय ॥
शिं ओं - पश्चिमाङ्ग रुद्राय नमः॥ 3 ॥

वाहनं वृषभो यस्य वासुकिः कण्ठ भूषणम् ।
वामे शक्तिधरं वन्दे वकाराय नमोनमः॥

ओं भूर्भुवस्सुवः॥ ओं वां
प्राणानां ग्रन्थिरसि रुद्रो मां विशान्तकः ।
तेनान्नेनाँप्यायस्व ।

ओं तं थं दं घं नं । ओं नमो भगवतें रुद्राय ॥
वां औं - उत्तराङ्ग रुद्राय नमः॥ 4॥

यत्र कुत्र स्थितं देवं सर्व व्यापिन मीश्वरम्।
यल्लिङ्गं पूज येन्नित्यं यकाराय नमोनमः॥।

ओं भूर्भुवस्सुवः॥ ओं यं
यो रुद्रो अग्नौ यो अप्सु य ओषंधीषु यो रुद्रो

विश्वा॒ भुव॑ना वि॒वेश॒ तस्मै॑ रु॒द्राय॒ नमो॑ अस्तु ।

ओं पं फं बं भं मं । ओं नमो भगवते॑ रुद्रा॒य ॥
यं ओं - ऊर्ध्वाङ्ग रुद्राय नमः ॥ 5 ॥

1.2 Panchamuka Nyasam

तत्पुरु॑षाय वि॒द्महे॑ महादे॒वाय॑ धीमहि ।
तन्नो॑ रुद्रः प्रचो॒दया॑त् ॥

संवर्ताग्नि तटित्प्रदीप्त कनक प्रस्पर्दि तेजोमयं
गम्भीरध्वनि मिश्रितोग्र दहन प्रोद् भा सिता म्राधरम्
अर्धेन् दुद् युति लोल पिङ्गळ जटाभार प्रबद्धोरगं
वन्दे सिद्ध सुरासुरेन्द्र नमितं पूर्वं मुखंशूलिनः

ओं अं कं खं गं घं डं । आं ओं ओं नमो भगवते॑ रुद्रा॒य ॥
ओं नं - पूर्व मुखाय नमः॥
अ॒घोरे॑भ्योऽथ॒ घोरे॑भ्यो॒ घोर॒घोर॑तरेभ्यः ।
स॒र्वे॑तः॑ सर्व॒ शर्वे॑भ्यो॒ नम॑स्ते अस्तु रु॒द्र रू॑पेभ्यः ॥

कालाभ्र भ्रमराञ्ज नद्युतिनिभं व्यावृत्त पिङ्गेक्षणं
कर्णोद्भासित भोगि मस्तक मणिं प्रोद्भिन्न दंष्ट्राङ्कुरम् ।

सर्प प्रोतक पाल शुक्ति शकल व्याकीर्ण सञ्चारगं
वन्दे दक्षिण मीश्व रस्य कुटिल भ्रूभङ्गरौद्रं मुखम्

ओं इं छं जं झं ञं नं । ईं ओं ओं नमो भगवतें रुद्रा॒य ॥
ओं मं - दक्षिण मुखाय नमः॥

स॒द्योजा॒तं प्रंपद्या॒मि॒
स॒द्योजा॒ताय॒ वै नमो॒ नमः॑ ।
भ॒वे भंवे॒ नातिंभवे भवस्व॒ माम् ।
भ॒वोद्भंवाय॒ नमः ॥

प्रालेयाचल चन्द्र कुन्द धवलं गोक्षीर फेन प्रभं
भस्माभ् यक्त मनङ्ग देह दहन ज्वाला वली लोचनम् ।
ब्रह्मेन्द्रादि मरुद्गणैः स्तुतिपरै रभ्यर्चितं योगि भिः
वन्देऽहं सकलं कलङ्क रहितं स्थाणोर्मुखं पश्चिमम् ॥

ओं उं टं ठं डं ढं णं । ऊं ओं ओं नमो भगवतें रुद्रा॒य ॥
ओं शिं - पश्चिम मुखाय नमः॥

वा॒म॒दे॒वाय॒ नमों॑ ज्ये॒ष्ठाय॒ नमः॑ श्रे॒ष्ठाय॒ नमों॑ रु॒द्राय॒ नमः॒
कालांय नमः॒ कलं॑ विकरणाय॒ नमो॒
बलं॑ विकरणाय॒ नमो॒

बलांय नमो बलंप्रमथनाय नमः
सर्वं भूत दमनाय नमों मनोन्मंनाय नमः ॥

गौरं कुङ्कुम पङ्किलं सुतिलकं व्यापाण्डु गण्डस्थलं
भ्रूविक्षेप कटाक्ष वीक्षण लसत् संसक्त कर्णोत्पलम् ।
स्निग्धं बिम्ब फलाधर प्रहसितं नीलाल कालङ्कृतं
वन्दे पूर्ण शशाङ्क मण्डल निभं वक्त्रं हरस्योत्तरम् ॥

ओं एं तं थं दं घं नं । ऐं ओं ओं नमो भगवतें रुद्राय ॥
ओं वां - उत्तर मुखाय नमः॥

ईशानः सर्वं विद्यानां मीश्वरः सर्वंभूतानां
ब्रह्माधिंपतिर्ब्रह्मणोऽधिंपति
र्ब्रह्मां शिवो में अस्तु सदाशिवोम् ॥

व्यक्ता व्यक्त गुणेतरं सुविमलं षट्त्रिं शतत् त्वात्मकं
तस्मा दुत्तर तत्त्व मक्षरमिति ध्येयं सदा योगिभिः ।
वन्दे तामस वर्जितं त्रिणयनं सूक्ष्मा तिसूक्ष्मात्परं
शान्तं पञ्चम मीश्वरस्य वदनं खव्यापि तेजोमयम् ॥

ओं ओं पं फं बं भं मं । औं ओं ओं नमो भगवतें रुद्रा॒य ॥
ओं यं - ऊर्ध्व मुखाय नमः॥

पूर्वे पशुपतिः पातु दक्षिणे पातु शंकरः।
पश्चिमे पातु विश्वेशो नीलकण्ठस्तथोत्तरे॥

ऐशान्यां पातुमां शर्वो ह्याग् नेय्यां पार्वती पतिः।
नैर्ऋत्यां पातुमां रुद्रो वायव्यां नीललोहितः॥
ऊर्ध्वे त्रिलोचनः पात् अधरायां महेश्वरः।
एताभ्यो दश दिग् भ्यस्तु सर्वतः पातु शंकरः॥

1.3 Keshadhi Padhanta nyasaha

ओं या तें रुद्र शि॒वा त॒नूरघो॒राऽपांपकाशिनी ।
तयां नस्त॒नुवा॒ शन्तंमया॒ गिरिंशन्ता॒भिचांकशीहि ॥ शिखायै नमः॥ (1)

Tuft

अ॒स्मिन्मंह॒त्यंर्ण॒वेंऽन्तरिंक्षे भ॒वा अधिं ।
तेषागं्ं सहस्रयोज॒नेऽव॒धन्वांनि तन्मसि ॥ शिरसे नमः॥ (2)

Top of Head

स॒हस्रा॑णि सहस्र॒शो ये रु॒द्रा अधि॒ भूम्या॑म् ।
तेषाग्ं॑ सहस्रयोज॒नेऽव॒धन्वा॑नि तन्मसि ॥ ललाटाय नमः॥ (3)

Forehead

ह॒ग्ं॒ सश् शुचि॒ षद् वसुरन् तरिक्ष॒सद् धोता वेदि॒ष दति थिर् दरो ण॒सत्।
नृ॒षद् वर॒सद्रु तसब् यो मसदब् जा गोजा ऋतजा अद्रिजा ऋतं बृहत्॥
भ्रुवोर्मध्याय नमः॥ (4)

Middle of Eyebrows

त्र्यं॑म्बकं यजामहे सुग॒न्धिं पु॑ष्टि॒वर्ध॑नम् ।
उ॒र्वा॒रु॒कमि॑व॒ बन्ध॑नान्मृ॒त्योर्मु॑क्षीय॒ माऽमृता॑त् ॥ नेत्राभ्यां नमः॥ (5)

Eyes

नम॒: स्रुत्या॑य च॒ पथ्या॑य च॒ नमः॑ का॒ट्या॑य च नी॒प्या॑य च॒ ॥
कर्णाभ्यां नमः॥ (6)

Ears

मा नः॑स्तो॒के तन॑ये॒ मा न॒ आयु॑षि॒ मा नो॒ गोषु॒ मा नो॒ अश्वे॑षु रीरिषः ।
वी॒रान्मा नो॑ रुद्र भामि॒तोऽव॑धीर्ह॒विष्म॑न्तो॒ नम॑सा विधेम ते ॥
नासिकायै नमः॥ (7)

Nose

अ॒व॒तत्य॒ धनु॒स्तवग्ं् सहं॑स्राक्ष॒ शते॑षुधे ।
नि॒शीर्य॑ श॒ल्यानां॒ मुखां॑ शि॒वो नः॑ सु॒मना॑ भव ॥ मुखाय नमः॥ (8)

Face

नील॑ग्रीवाः शिति॒कण्ठाः॑ श॒र्वा अ॒धः क्ष॑माच॒राः ।
तेषाग्ं् सहस्रयोज॒नेऽव॒धन्वा॑नि तन्मसि ॥ कण्ठाय नमः॥ (9)

Throat

नील॑ग्रीवाः शिति॒कण्ठा॒ दिवग्ं् रु॒द्रा उप॑श्रिताः ।
तेषाग्ं् सहस्रयोज॒नेऽव॒धन्वा॑नि तन्मसि ॥ उपकण्ठाय नमः। (10)

Lower Neck

नम॑स्ते अ॒स्त्वायु॑धा॒यानां॑तताय धृ॒ष्णवे॑ ।
उ॒भाभ्या॑मु॒त ते॒ नमो॑ बा॒हुभ्यां॒ तव॒ धन्व॑ने ॥ बाहुभ्यां नमः। (11)

Shoulders

या ते॑ हे॒तिर्मी॑ढुष्टम॒ हस्ते॑ ब॒भूव॑ ते॒ धनुः॑ ।
तया॒ऽस्मान् वि॒श्वत॒स्त्वम॑य॒क्ष्मया॒ परि॑ब्भुज ॥ उपबाहुभ्यां नमः॥ (12)

Elbow to Wrist

Not in challakere rendition

परि॑णो रु॒द्रस्य॑ हे॒तिर्वृ॑णक्तु॒ परि॑ त्वे॒षस्य॑ दुर्म॒तिर॑घा॒योः।

अवं स्थि॒रा म॒घवंद्भ्यस्तनुष्व॒ मीढ्वंस्तो॒काय॒ तनंयाय मृडय॥
मणिबन्धाभ्यां नमः॥ (13)

Wrists

ये ती॒र्थानिं प्र॒चरंन्ति सृ॒कावंन्तो निष॒ङ्गिणंः ।
तेषागं्ं सहस्रयोज॒नेऽव॒धन्वांनि तन्मसि ॥ हस्ताभ्यां नमः॥ (14)

Hands

स॒द्योजा॒तं प्रंपद्या॒मि॒ स॒द्योजा॒ताय॒ वै नमो॒ नमः॑ ।
भ॒वे भंवे॒ नातिंभवे भवस्व॒ माम् । भ॒वोद्भंवाय॒ नमः ॥ अङ्गुष्ठाभ्यां नमः॥
(15)

Roll Ring Fingers on Thumb of each hand

वा॒म॒दे॒वाय॒ नमो॑ ज्ये॒ष्ठाय॒ नमः॑ श्रे॒ष्ठाय॒ नमो॑ रु॒द्राय॒ नमः॒
कालांय नमः॒ कलं विकरणाय॒ नमो॒ बलं विकरणाय॒ नमो॒
बलांय॒ नमो॒ बलंप्रमथनाय॒ नमः॒ सर्वं भूत दमनाय॒
नमो॑ म॒नोन्मंनाय॒ नमः॒ ॥ तर्जनीभ्यां नमः॥ (16)

Roll Thumb on Ring Fingers of both Hands

अ॒घोरे॑भ्योऽथ॒ घोरे॑भ्यो॒ घोर॒घोरंतरेभ्यः ।
स॒र्वे॑तः॑ सर्व॒ शर्वे॑भ्यो॒ नमंस्ते अस्तु रु॒द्र रूंपेभ्यः ॥ मध्यमाभ्यां नमः॥
(17)

Roll Thumb on Middle Fingers of both Hands

तत्पुरुषाय वि॒द्महे॑ महादे॒वाय॑ धीमहि ।
तन्नो॑ रुद्रः प्रचो॒दया॑त् ॥ अनामिकाभ्यां नमः॥ (18)

Roll Thumb on Ring Fingers of both Hands

ईशानः सर्व॑ विद्या॒ना॒ मीश्वरः सर्व॑भूता॒ना॒ं
ब्रह्माधि॑पति॒र्ब्रह्म॒णोऽधि॑पति॒ र्ब्रह्मा॑ शि॒वो मे॑ अस्तु सदाशि॒वोम् ॥
कनिष्ठिकाभ्यां नमः॥ (19)

Roll Thumb on Little Fingers of both Hands

Not in challakere rendition

नमो हिरण्यबाहवे हिरण्यवर्णाय हिरण्यरूपाय
हिरण्यपतयेऽम्बिकापतय उमापतये
पशुपतये॑ नमो॒ नमः॥ करतल करपृष्ठाभ्यां नमः॥ (20)

Rub each palm over other, front and back

नमो॑ वः किरि॒केभ्यो॑ दे॒वाना॒ग्ं॒ हृद॑येभ्यः । हृदयाय नमः॥ (21)

Touch Heart

नमो॑ ग॒णेभ्यो॑ ग॒णप॑तिभ्यश्च वो॒ नमः॑ ॥ पृष्ठाय नमः॥ (22)

Touch Back

नम॒स्तक्षंभ्यो रथका॒रेभ्यंश्च वो॒ नमः ॥ कक्षाभ्यां नमः॥ (21)

Armpit to Waist

नमो॒ हिरंण्यबाहवे सेना॒न्यें दि॒शां च॒ पतंये॒ नमः ॥ पार्श्वाभ्यां नमः॥ (22)

Trunk

विज्यं॒ धनुं: कप॒र्दिनो॒ विशंल्यो॒ बाणंवागं् उ॒त ।
अनेंशन्नस्येषंव आ॒भुरंस्य निष॒ङ्गथिं: ॥ जठराय नमः॥ (23)

Stomach

हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भः समंवर्त॒ताग्रें भू॒तस्यं जा॒तः पति॒रेकं आसीत्।
स दांधार पृथि॒वीं द्यामु॒तेमां कस्मैं दे॒वायं ह॒विषां विधेम॥
नाभ्यै नमः। (24)

Navel

मीढुंष्टम॒ शिवंतम शि॒वो नं: सु॒मनां भव । प॒र॒मे वृ॒क्ष
आयुंधन्नि॒धाय॒ कृत्तिं॒ वसांन॒ आचंर॒ पिनांकं॒ बिभ्र॒दागंहि ॥
कट्यै नमः॥ (25)

Waist

ये भू॒ताना॒मधिंपतयो विशि॒खासं: कप॒र्दिनं: ॥

तेषाग्ं् सहस्रयोज॒नेऽव॒धन्वांनि तन्मसि ॥ गुह्याय नमः॥ (26)

Upper Reproductive Organs

ये अन्नेंषु वि॒विध्यंन्ति॒ पात्रेंषु॒ पिबंतो॒ जनान्ं् ।
तेषाग्ं् सहस्रयोज॒नेऽव॒धन्वांनि तन्मसि ॥ अण्डाभ्यां नमः॥ (27)

Lower Reproductive Organs

स शिंरा जा॒तवेंदाः। अ॒क्षरं पर॒मं प॒दं। वे॒दाना॒ꣳ शिरं उत्त॒मम्।
जातवेंदसे॒ शिरंसि मा॒ता ब्रह्म॒ भूर्भुव॒स्सुवरोम्॥ अपानाय नमः॥ (28)

Anus

मा नों म॒हान्तंमु॒त मा नों अर्भ॒कं मा न॒ उक्षंन्तमु॒त मा नं उक्षि॒तम् ।
मा नोंऽवधीः पि॒तरं॒ मोत मा॒तरं प्रि॒या मा नंस्त॒नुवों रुद्र रीरिषः ॥
ऊरुभ्यां नमः॥ (29)

Thighs

एष ते रुद्र भागस्तं जुषस्व तेनाऽवसेन परो
मूर्जवतोऽ तीह्य वतत धन्वा पिनाक हस्तः कृत्तिवासाः॥
जानुभ्यां नमः॥ (30)

Knees

स॒ꣳसृ॒ष्ट॒ जित् सों म॒पा बांहु श॒र्ध्यूँर्ध्व धन्वा॒ प्रतिंहिता भि॒रस्ताँ ।

बृह॑स्पते॒ परि॑दीया॒ रथे॑न रक्षो॒हाऽमित्राꣳ॑ अप॒बा ध॑मानः॥
जङ्घाभ्यां नमः॥ (31)

Knees to Ankles

विश्वं॑ भू॒तं भुव॑नं चि॒त्रं ब॑हु॒धा जा॒तं जाय॑मानं च॒ यत्।
सर्वो॒ ह्ये॑ष रु॒द्रस्तस्मै॑ रु॒द्राय॒ नमो॑ अस्तु ॥ गुल्फाभ्यां नमः॥ (32)

Ankles

ये प॒थां प॑थि॒रक्ष॑य ऐलबृ॒दा य॒व्युधः॑।
तेषाꣳ॑ सहस्रऽयोज॒नेऽव॒धन्वा॑नि तन्मसि ॥ पादाभ्यां नमः॥ (33)

Feet

अध्य॑वोचदधिव॒क्ता प्र॑थ॒मो दैव्यो॑ भि॒षक्।
अहीग्॑श्च॒ सर्वा॑ञ्ज॒म्भय॒न्थ्सर्वा॑श्च यातुधा॒न्यः ॥ कवचाय नमः॥ (34)

Cross hands across chest touching shoulder

नमो॑ बि॒ल्मिने॑ च कव॒चिने॑ च॒नमः॑ श्रु॒ताय॑ च श्रुतसे॒नाय॑ च ॥
उपकवचाय नमः ॥ (34)

kavacha at elbow level

नमो॑ अस्तु॒ नील॑ग्रीवाय सहस्रा॒क्षाय॑ मी॒ढुषे॑ ।
अथो ये अस्य सत्वांनोऽहं तेभ्योऽकरन्नमः॥ तृतीय नेत्राय नमः॥ (35)

Index/Middle/Ring at eyes/middle of eyebrows

प्रमुंञ्च धन्वंनस्त्वमुभयोरार्त्रियोर्ज्याम्।
याश्चं ते हस्त इषंवः परा ता भंगवो वप ॥ अस्त्राय नमः ॥ (36)

Slap index/middle of right on left palm

य एतावंन्तश्च भूयाꣳ सश्च दिशों रुद्रा विंतस्थिरे।
तेषाꣳ सहस्रऽयोजनेऽवधन्वांनि तन्मसि ॥ दिग्बन्धाय नमः॥ (37)

Snap middle/thumb with click sound across self

ओं नमो भगवतें रुद्राय ॥

1.4 Dashanga Nyasaha

आं मूर्ध्ने नमः ॥ नं नासिकायै नमः ॥ मों ललाटाय नमः ॥
भं मुखाय नमः ॥ गं कण्ठाय नमः ॥ वं हृदयाय नमः॥
तें दक्षिण हस्ताय नमः ॥ रुं वाम हस्ताय नमः ॥
द्रां नाभ्यै नमः ॥ यं पादाभ्यां नमः॥

1.5 Panchanga nyasaha

स॒द्योजा॒तं प्र॑पद्या॒मि॒ स॒द्योजा॒ताय॒ वै नमो॒ नमः॑ ।
भ॒वे भ॑वे॒ नाति॑भवे भवस्व॒ माम् । भ॒वोद्भ॑वाय॒ नमः । पादाभ्यां नमः ॥

वा॒म॒दे॒वाय॒ नमो॑ ज्ये॒ष्ठाय॒ नमः॑ श्रे॒ष्ठाय॒ नमो॑ रु॒द्राय॒ नमः॒
कालां॑य नमः॒ कलं॑ विकरणाय॒ नमो॒ बलं॑ विकरणाय॒ नमो॒
बलां॑य॒ नमो॒ बलं॑प्रमथनाय॒ नमः॒
सर्वं॑ भूत दमनाय॒ नमो॑ म॒नोन्म॑नाय॒ नमः॒ ॥ ऊरुमध्यमाभ्यां नमः ॥

अ॒घोरे॑भ्योऽथ॒ घोरे॑भ्यो॒ घोर॒घोरं॑तरेभ्यः ।
स॒र्वे॑तः॑ सर्व॒ शर्वे॑भ्यो॒ नमं॑स्ते अस्तु रु॒द्र रू॑पेभ्यः
हृदयाय नमः ॥

तत्पुरु॑षाय वि॒द्महे॑ महादे॒वायं॑ धीमहि ।
तन्नो॑ रुद्रः प्रचो॒दया॑त् ॥ मुखाय नमः ॥

ईशानः सर्वं॑ विद्या॒ना॒ मीश्वरः सर्वं॑भूता॒नां॒
ब्रह्माधि॑पति॒र्ब्रह्म॒णोऽधि॑पति॒
र्ब्रह्मां॑ शि॒वो मे॑ अस्तु सदाशि॒वोम् ॥ मूर्ध्ने नमः ॥

1.6 Hamsa gayathri stotram

अस्य श्री हंस गायत्री स्तोत्र महामन्त्रस्य। अव्यक्त पर ब्रह्म ऋषिः ।
अव्यक्त गायत्रि छन्दः। परम हंसो देवता । हंसां बीजं। हंसीं शक्तिः।
हंसों कीलकं। परम हंस प्रसाद सिध्द्यर्थे जपे विनियोगः॥

हंसां आङ्गुष्ठाभ्यां नमः ।
हंसीं तर्जनीभ्यां नमः ।
हंसूं मध्यमाभ्यां नमः ।
हंसैं अनामिकाभ्यां नमः ।
हंसौं कनिष्ठिकाभ्यां नमः ।
हंसः करतलकर पृष्ठाभ्यां नमः ॥

हंसां हृदयाय नमः ।
हंसीं शिरसे स्वाहा।
हंसूं शिखायै वषट्।
हंसैं कवचायहम्।
हंसौं नेत्रत्रयाय वषट्।
हंसः अस्त्राय फट्।

भूर्भुव॒ स्सुव॒रोमिति दिग्बन्धः ॥

1.7 Dhyanam

ध्यानं।
गमा गमस्थं गमनादि शून्यं चिद्रूपदीपं तिमिरापहारम्।
पश्यामि ते सर्वजनान्तरस्थं नमामि हंसं परमात्मरूपम्॥
देहो देवालयः प्रोक्तो जीवो देवस्सनातनः।
त्यजे दज्ञान निर्माल्यं सोऽहं भावेन पूजयेत्॥

हंसो हंसः परम हंसः
हंसस् सोऽहं सोऽहं हंसः॥

हं॒स॒ हंसा॒यं वि॒द्महे॑ परमहंसा॒यं धीमही।
तन्नो॑ हंसः प्रचो॒दया॑त्॥

हंस हंसेति योब्रूयाध् दं॑सो नां॑म स॒दाशि॑वः।
एवं न्यास विधि॒ं कृत्वा ततस् संपुट मारभेत्॥

1.8 Dik Samputa Nyasaha

ॐ भूर्भुव॒स्सुव॒रों ।
ॐ लं । त्रातारमिंन्द्रं मवि॒तार॒मिन्द्रꣳ हवे॑ हवे सु॒हव॒ꣳ शूर॒मिन्द्रम्॑ ।
हु॒वे नु श॒क्रं पु॑रहू॒त मिन्द्रग्गं् स्व॒स्ति नो॑ म॒घवा॑ धा॒त्विन्द्रः ॥

लं भर्व धिग्बागे, इन्द्राय वज्रर्हस्ताय देवाधिपतये, ऐरावत वाहनाय - सांगाय सायुधाय सशक्तिस परिवाराय - उमामहेश्वर पार्षदाय नमः। लं इन्द्राय नमः । पूर्व दिग्भागे, इन्द्रः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥ (1)

ॐ भूर्भुव॒स्सुव॒रों ।

रं । त्वन्नों, अग्ने॒ वरु॑णस्य वि॒द्वान् दे॒वस्य॒ हेडोऽवं यासि सीष्ठाः ।
यजिं॑ष्ठो॒ वह्नि॑ तम॒श् शोशु॑ चानो॒ विश्वा॒, द्वेषाꣳसि॒प् प्रमु॑ मुग् घ्य॒स् मत् ॥

रं आग् नेय धिग्बागे, अग्नये शक्ति हस्ताय तेजोऽधि पतयेऽ, अज वाहनाय
सांगाय सायुधाय सशक्तिस परिवाराय - उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।
रं अग्नये नमः । आग्नेय दिग्भागे अग्निः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥ (2)

ॐ भूर्भुव॒स्सुव॒रों ।
हं । सु॒गन्नः॒ पन्था॒ मभ॑यं कृणोतु । यस्मि॒न् नक्ष॑त्रे य॒म एति॒ राजा॑ ।
यस्मि॑न् नेन म॒भ्य षिं॑ चन्त दे॒वाः । तद॑स्य चि॒त्रꣳ ह॒विषां यजाम ॥

हं दक्षिण धिग्बागे यमाय दण्ड हस्ताय धर्माधि पतये महिष वाहनाय
सांगाय सायुधाय सशक्तिस परिवाराय - उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।

हं यमाय नमः । दक्षिण दिग्भागे यमः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥ (3)

ॐ भूर्भुव॒स्सुव॒रों ।
षं । असुं॑न्वन्त मयं॑जमान मिच् छस् ते॒ नस् ये॒त् यान् तस्कं॑रस् यान् वें॑षि।
अ॒न्य म॒स्म दिं॑च्छ॒ सातं॑ इ॒त्या नमों॑ देवि-निर्ऋते॒ तुभ्यं॑ मस्तु ॥

षं निर्ऋति दिग्भागे निर्ऋतये खड्ग हस्ताय रक्षो धिपतये नर वाहनाय
सांगाय सायुधाय सशक्तिस परिवाराय - उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।
षं निर्ऋतये नमः । निर्ऋति दिग्भागे निर्ऋतिस्सुप्रीतो वरदो भवतु ॥ (4)

ॐ भूर्भुव॒स्सुव॒रों ।
वं । तत्वां॑ यामि॒ ब्रह्म॑णा॒ वन्दं॑ मा॒नस् तदा शा॑स्ते॒ यजं॑मानो ह॒विर्भिः॑ ।
अहे॑डमानो वरुणे॒ हबो॒ध् युरुं॑शꣳ स॒मान॒ आयुः॒ प्रमो॑षीः ॥

वं पश्चिम दिग्भागे वरुणाय पाश हस्ताय जलाधि पतये मकर वाहनाय
सांगाय सायुधाय सशक्तिस परिवाराय - उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।
वं वरुणाय नमः । पश्चिम दिग्भागे वरुणः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥ (5)

ॐ भूर्भुव॒स्सुव॒रों ।
यं । आ नों॑ नि॒युद् भिः॑श् श॒तिनी॑ भिरध् व॒रम् ।
स॒ह॒स् रिणी॑ भि॒रुपं॑ याहि य॒ज्ञम् ।
वायो॑, अ॒स्मिन् ह॒विषि॑ मादयस्व । यू॒यं पा॑तस् स्व॒स्ति भि॒स् सदा॑ नः॥

यं वायव्य दिग्भागे वायवे सांकु शध् वज हस्ताय प्राणाधि पतये मृग वाहनाय
सांगाय सायुधाय सशक्तिस परिवाराय - उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।
यं वायवे नमः । वायव्य दिग्भागे वायुः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥ (6)

ॐ भूर्भुव॒स्सुव॒रों ।
सं । व॒यꣳ सों मव् व्र॒ते तवं । मनंस्त॒ नू षु॒बिभ् रंतः । प्र॒जा वंन्तो, अशीमहि ।

सं उत्तर दिग्भागे सोमाय अमृत कलश हस्ताय नक्षत्राधिपतये, अश्व वाहनाय
सांगाय सायुधाय सशक्तिस परिवाराय - उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।
सं सोमाय नमः । उत्तर दिग्भागे सोमः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥ (7)

ॐ भूर्भुव॒स्सुव॒रों ।
शं । तमी शाँन॒ञ् जगंतस् त॒स्थु ष॒स्पतिम्ँ धि॒यं॒ जि॒न्व मवंसे हूमहे व॒यम् ।
पू॒षा नो॒ यथा॒ वेदंसा॒ मसंद् वृ॒धे र॒क्षि॒ता पायु॒र दंब् शस् स्व॒स् तयेँ ॥

शं ईशान दिग्भागे, ईशानाय त्रिशूल हस्ताय भूताधि पतये वृषभ वाहनाय
सांगाय सायुधाय सशक्तिस परिवाराय - उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।

शं ईशानाय नमः ईशान्य दिग्भागे, ईशानः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥ (8)

ॐ भूर्भुव॒स्सुव॒रों ।
खं । अ॒स्मे रु॒द्रा मे॒हना॒ पर्व॑ तासो वृत्र॒ हत्ये॒ भरं॑ हूतौ स॒जोषाः॑ ॥
यश् शंसं॑ते स्तुव॒ते धायि॑ प॒ज्र इन्द्रं॑ज् ज्येष्ठा, अ॒स्माम् अं॑वन्तु दे॒वाः ॥

खं ऊर्ध्व दिग्भागे ब्रह्मणे पद्महस्ताय प्रजाधिपतये हंस वाहनाय
सांगाय सायुधाय सशक्तिस परिवाराय - उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।
खं ब्रह्मणे नमः । ऊर्ध्व दिग्भागे ब्रह्मा सुप्रीतो वरदो भवतु ॥ (9)

ॐ भूर्भुव॒स्सुव॒रों ।
ह्रीं । स्यो॒ना पृ॑थि विभवा॑ऽ नृक्ष॒रा नि॒वे शं॑नि । यच्छा॑ न॒श् शर्म॑ स॒प्रथाः॑ ।

ह्रीं अधो दिग्भागे विष्णवे चक्र हस्ताय लोखाधिपतये गरुड वाहनाय
सांगाय सायुधाय सशक्तिस परिवाराय - उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।
ह्रीं विष्णवे नमः । अधो दिग्भागे वष्णुस्सुप्रीतो वरदो भवतु ॥ (10)

1.9 Shodashanga Roudri Karanam

वि॒भूर॑सिप् प्र॒वाह॑ णो॒ रौद्रे॒णानी॑केन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मा॑ हिꣳसीः
॥

वह्निंरसि हव्य॒ वाहंनो॒ रौद्रे॒णानींकेन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः ॥

श्वा॒ त्रोंसि॒ प्रचेंता॒ रौद्रे॒णानींकेन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः ॥

तु॒थोंसि वि॒श्व वेंदा॒ रौद्रे॒णानींकेन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः ॥

उ॒शिगं सिक॒वी रौद्रे॒णानींकेन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः ॥ (5)

अंघांरि रसि॒ बंभांरी॒ रौद्रे॒णानींकेन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः ॥

अ॒व॒स् युरंसि॒ दुवंस् वा॒न् रौद्रे॒णानींकेन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः ॥

शु॒न्ध्यू रंसि मार् जा॒लीयो॒ रौद्रे॒णानींकेन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः ॥

सं॒म्राडंसि कृ॒शा नू॒ रौद्रे॒णानीं॑केन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः ॥

प॒रि॒ षद्यो॑सि॒ पवं॑ मानो॒ रौद्रे॒णानीं॑केन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः ॥ (10)

प्र॒तक् वां॑सि॒ नभं॑स् वा॒न् रौद्रे॒णानीं॑केन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः ॥

असं॑ मृष् टोसि हव्य॒ सूदो॒ रौद्रे॒णानीं॑केन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः ॥

ऋ॒त धा॑मासि॒ सुवं॑र् ज्योती॒ रौद्रे॒णानीं॑केन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः ॥

ब्रह्म॑ ज्योति रसि॒ सुवं॑र् धामा॒ रौद्रे॒णानीं॑केन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः ॥

अ॒जोऽस् येकपा॒द् रौद्रे॒णानीं॑केन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः ॥ (15)

अहि॑रसि बु॒ध् नियो॒ रौद्रे॒णानीं॑केन पा॒हि माऽग्ने पिपृ॒हि मा॒ मा मां हिꣳसीः

॥

त्व गस् थिग तैः सर्व पापैः प्रमुच्यते । सर्व भूतेष्व परा जितो भवति ।
ततो भूतप् प्रेत पिशाचब् ब्रह्मराक्ष सयक्ष यमदूत शाकिनी डाकिनी सर्पश् श्वापद तस्करद् ज्वरा द्युपद् रवो पघाताः ।
सर्वे ज्वलन्तं पश्यन्तु । मां रक्षन्तु ।
यजमानं सक कुटुम्बं सर्वे बक्त महाजनानाम् च रक्षन्तु ॥

1.10 Guhyadhi Mastakaantam Shadanganyasam

मनो॒ ज्योतिं॑र् जुष ता॒माज्यं॒ विच् छि॑न्नं य॒ज्ञꣳ समि॒मंदं॑ धातु।
बृह॒स्पतिं॑ स्तनुता मि॒मंनो॒ विश्वे॑ दे॒वा, इ॒ह मा॑द यन्ताम्॥ गुह्याय नमः॥

अबो॑ध् य॒ग् निस् स॒मिधा जना॑नां॒ प्र॑ति धे॒नु मि॑वा य॒ती मु॒षासम्॑।
य॒ह्वा, इ॑व॒प् प्र॒वया मु॒ज्जि हा॑नाः॒ प्रभा॒ नव॑स् सिस् रते॒ नाक॒ मच्छा॑॥
नाभ्यै नमः॥

अ॒ग्निर् मू॒र्धा दि॒वः क॒कुत् पतिः॑ पृथि॒व्या, अ॒यम्।
अ॒पाꣳ रेताꣳ॑ सि जिन्वति । हृदयाय नमः ॥

मू॒र्धानं दि॒वो, अ॑र॒तिं पृ॑थि॒व्या वै॑श्वान॒र मृ॒तायं॑ जा॒त म॒ग्निम्।
क॒विꣳ स॒म्राज॒ मतिं॑थिं॒ जना॑ना मा॒सन्ना पात्रं॑ जन यन्त दे॒वाः॥ कण्ठाय नमः॥

मर्मा॑णि ते॒ वर्म॑भिश्छादयामि॒ सोम॑स्त्वा॒ राजा॒ऽमृते॑ना॒भिऽव॑स्ताम्।
उ॒रोर्वरी॑यो॒ वरि॑वस्ते अस्तु॒ जय॑न्तं त्वामनु॑ मदन्तु दे॒वाः॥ मुखाय नमः।

जा॒तवे॑दा॒ यदि॑ वा पाव॒कोऽसि॑। वै॒श्वा॒न॒रो यदि॑ वा वैद् युतोसि॑।
शं प्र॒जाभ्यो॒ यज॑मानाय लो॒कम्। ऊर्जं॒ पु॒ष् तिं दद॑ द॒भ्याव॑ वृथ् स्व॥ शिरसे नमः॥

1.11 Atma Rakshaha

ब्रह्मा॑त् म॒न् वद॑ सृजत। तद॑ कामयत। सम॒त् मना॑ पद् ये॒येति॑।

आत् म॒न्नात् म॒न् नित्याम॑न् त्रयत। तस्मै॑ दश॒मꣳ हू॒तःf प्रत्य॑श्रुणोत्।
स दश॑ हूतोऽभवत्। दश॑ हूतो ह॒ वै ना मै॒षः।
तं वा, ए॒तन् दश॑हू त॒ꣳ सन्तम्॑। दश॑हो॒तेत् याच॑क्षते प॒रोक्षे॑ण। प॒रोक्षं॑ प्रिया, इव॒ हि दे॒वाः॥

आत् म॒न्नात् म॒न् नित्याम॑न् त्रयत। तस्मै॑ सप्त॒मꣳ हूतःf प्रत्य॑श्रुणोत्।

स स॒प्त हूं॑तोऽभवत्। स॒प्त हूं॑तो ह॒ वै ना मै॒षः।
तं वा, ए॒तꣳ स॒प्तहूं॑ त॒ꣳ सन्तम्॑। स॒प्तहो॒तेत् याचं॑क्षते प॒रोक्षे॑ण। प॒रोक्षं प्रिया, इव॒ हि दे॒वाः॥

आत् म॒न्नात् म॒न् नित्याम॑न् त्रयत। तस्मै॑ ष॒ष्ठꣳ हू॒तः f प्रत्यं॑श्रुणोत्।
स षड् ढूं॑तोऽ भवत्। षड् ढूं॑तो ह वै नामै॒षः।
तं वा, ए॒तꣳ षड्ढू॑त॒ꣳ सन्तम्॑। षड्ढो॒तेत् याचं॑क्षते प॒रोक्षे॑ण। प॒रोक्ष प्रिया, इव॒ हि दे॒वाः॥

आत् म॒न्नात् म॒न् नित्याम॑न् त्रयत। तस्मै॑ पञ्च॒मꣳ हू॒तः f प्रत्यं॑श्रुणोत्।
स पञ्चं॑ हूतोऽभवत्। पञ्चं॑ हूतो ह॒ वै नामै॒षः।
तं वा, ए॒तं पञ्चं॑हूत॒ꣳ सन्तम्॑। पञ्चं॑हो॒तेत् याचं॑क्षते प॒रोक्षे॑ण। प॒रोक्षं प्रिया, इव॒ हि दे॒वाः॥

आत् म॒न्नात् म॒न् नित्याम॑न् त्रयत। तस्मै॑ चतु॒र्थꣳ हू॒तः f प्रत्यं॑श्रुणोत्।
स चतु॑र् हूतोऽभवत् । चतु॑र् हूतो ह॒ वै नामै॒षः।
तं वा, ए॒तं चतु॑र् हू॒त॒ꣳ सन्तम्॑। चतु॑र् होतेत् याचं॑क्षते प॒रोक्षे॑ण। प॒रोक्षं प्रिया, इव॒ हि दे॒वाः॥

तम॑ब् ब्रवीत्। त्वं वै मे॒ नेदि॑ष्ठꣳ हूतः प्रत्यं॑श् श्रौषीः।
त्वयै॑ नानाख् या॒तार॒ इति॑। तस्मा॒न्नु हैना॒हु॒श् चतु॑र् होतार॒ इत्या चं॑क्षते।
तस्मा॑च् छुश् रू॒षुः पु॒त्रा णा॒ꣳ हृद् य॑तमः। ने दि॑ष्ठो॒ हृद् य॑तमः॒।

नेदिं॑ष्ठो॒ ब्रह्म॑णो भवति। य ए॒वं वेद॑॥ आत्मने नमः ।

1.12 Shiva Sankalpam

येने॒दं भू॒तं भुव॑नं भवि॒श्यत् परिं॑-गृही तम॒ मृतें॑ न॒सर्वम्॑॥
येंन य॒ज्ञस् त्रांयतें स॒प्त होंता॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (1)

येन॒ कर्मा॑णिप् प्र॒चर॑न्ति॒ धीरा॒ यतों॑ वा॒चा मन॑सा चारु॒ यन्तिं॑।
यत्सं मिं॑तं॒ मनः॑ संचर॑न्ति॒
यत्सं॒ मित॒ मनुं॑सं॒यन्तिंप् प्रा॒णि न॒स्
तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (2)

येन॒ कर्मा॑ण्य॒ पसों॑ मनी॒षिणों॑ य॒ज्ञे कुं॑ण्वन्ति वि॒दथे॑षु॒ धीराः॑।
यद॑ पू॒र्वय् य॒क्ष मन्तं॑ प्र॒जाना॒ं तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (3)

यत् प्र॒ज्ञान॑ मु॒त चेतो॒ धृतिं॑श्च॒ यज् ज्योतिं॑-र॒न्त र॒मृतं॑ प्र॒जासु॑।
यस्मा॒न्न ऋ॒ते किंञ्-च॒न कर्म॑क् क्रि॒यते॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (4)

सु॒षा॒ र॒थि रश्वां॑ निव॒यं म॑नु॒ष्या॑न् मे॒नि॒युतें॑ प॒शुभि॑र् वा॒जिनीं॑ वान्।
हृ॒त् प्र॒वि॒ष् ठय् यद चं॑र॒य् यविष्ठं॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (5)

यस्मि॒न् नृच॒स् साम॒ यजूꣳ॑ षि॒ यस्मि॑न् प्रति॒ष्ठा र॑श॒ना भावि॒ भाराः॑।

यस् मिग्गश् चि॒त्तꣳ सर्व॒ मोतं॑ प्र॒जानां॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पमं॑स्तु॥ (6)

यदत्रं॑ ष॒ष्ठं त्रि॒शतꣳ सु॒वीर्यं॑ य॒ज्ञस्यं॑ गुह्यं॒ नवं॑ना व॒माय्यं॑।
दशं॑ पञ्चत् त्रि॒ꣳ शत॒य् यत् पर॒ं तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पमं॑स्तु॥ (7)

यज् जाग्रं॑तो दू॒र मु॒दैतु॒ सर्वं॒ तत्-सु॒प्-तस्य॒-तथै॒ वेतिं॑।
दू॒रंग॒ मं ज्योतिं॑ षां॒ ज्यो॒ति रेकं॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पमं॑स्तु॥ (8)

येने॒दं विश्वं॒ जगं॑तो ब॒भूव॒ ये दे॒वापिं॑ मह॒तो जा॒तवे॑दाः।
तदे॒वाग् निस् तद् वा॒युस् तत् सूर्य॒स् तदु॑-च॒न्द्र मा॒स्तन्मे॒ मनः॑
शि॒वसं॑क॒ल्पमं॑स्तु॥ (9)

येन॒द् द्यौः पृ॑थि॒वी चा॒न् तरि॑क्षं च॒ ये पर्व॑ताः प्र॒दिशो॒ दिशं॑श्च।
येने॒दं जग॒द् ध्याप्तं॑ प्र॒जानां॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पमं॑स्तु॥ (10)

ये मनो॒ हृदं॑ यय्ये च॑ दे॒वा ये दि॒व्या, आपो॒ ये सूर्यं॑ र॒श् मिः।
ते श्रोत्रे॒ चक्षु॑षी स॒ंचरं॑न् तन्॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पमं॑स्तु॥ (11)

अचिं॑न् त्यञ्॒चा प्र॑मे यंचव् व्य॒क्ता॒, व्यक्तं॑ पर॒ं चयं॑त्।
सूक्ष्मा॑त् सूक्ष्म तं॑रन्, ज्ञे॒यं तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पमं॑स्तु॥ (12)

एकां॑ च द॒श च॑ श॒तं च॑ स॒हस्रं॑ञ् चा॒ यु॑तञ्च।

नि॒युतं॑च प्र॒युत॒ञ्चार् बु॑दञ् च॒न् यं॑र् बुदं॑च
तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पमं॑स्तु॥ (13)

ये पं॑ञ्च पञ्चा॒द॒श श॒तꣳ स॒हस्रं॑ म॒युतं॒ न्यं॑र् बुदं च।
ए अं॑ग्नि चि॒त्तेष् टं॑का॒स्ताꣳ शरी॑रं॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पमं॑स्तु ॥ (14)

वेदा॒हमे॒तं पुरु॑षं म॒हान्तं॑ मादि॒त्यवं॑र्णं॒ तमं॑सः॒ परं॑स्तात्।
यस्य॒ योनिं॒ परि॒ पश्यं॑न्ति॒ धीरा॒स्तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पमं॑स्तु॥ (15)

यस्यैतं धीराः॑ पु॒नन्ति॑ क॒वयो॑ ब्र॒ह्माणं॑ मे॒तं त्वां॑ वृणुत॒ मिन्दुं॑।
स्था॒व॒रं जङ्गं॑मं॒ द्यौरां॑का॒शं॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पमं॑स्तु॥ (16)

परा॑त् प॒रतं॑रं ब्र॒ह्म॒ त॒त् परा॑त् पर॒तो हं॑रिः।
य॒त् परा॑त् परं॑तोऽ धी॒शं॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पमं॑स्तु॥ (17)

परा॑त् प॒रतं॑रं चैव त॒त् परा॑च् चैव॒ यत् पं॑रम्।
य॒त् परा॑त् परं॑तो ज्ञे॒यं॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पमं॑स्तु॥ (18)

या वेदा दिषु॑-गाय॒त्री स॒र्वव् व्यां॑पी म॒हेश्वं॑री।
ऋग् यं॑जु॒स् सामां॑ थर् वै॒श्व॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पमं॑स्तु॥ (19)

यो वैं॑ दे॒वं मं॑हादे॒वं॒ प्र॒य॒तः प्रं॑णत॒श् शुं॑चिः।

यस्सर्वे॑ सर्वं वेदै॒श्च तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (20)

प्र॒य॒तः॒ प्रण॑वोंका॒रं प्र॒णवं॑ पुरु॒षोत्त॑मम्।
ओंका॑रं॒ प्रण॑वात्मा॒नं तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (21)

योऽसौ॑ स॒र्वेषु॑ वेदे॒षु प॒ठ्यते॑ ह्यय॒ मीश्व॑रः।
अकायो॑ निर्गु॑णो ह्या॒त्मा तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (22)

गोभि॒र्जुष्टं॒ धने॑न॒ह् ह्यायु॑षा च॒ बले॑ नच।
प्र॒जया॑ प॒शुभिः॑ पुष्करा॒क्षं तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (23)

त्र्यं॑बकं यजामहे सुग॒न्धिं पु॑ष्टि॒वर्ध॑नम्। उ॒र्वा॒रु॒कमि॑व॒
बन्ध॑नान्मृ॒त्योर्मु॑क्षीय॒ माऽमृता॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (24)

कैला॑स॒ शिख॑रे र॒म्ये॒ शङ्करस्य शि॒वाल॑ये।
दे॒वता॑स् तत्रं मोदन्ति॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (25)

कैला॑स॒ शिखरा वा॒सं हि॒मव॑द् गिरि॒ संस्थितं ।
नी॒ल॒क॒ण्ठं त्रि॑नेत्रं च तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (26)

वि॒श्व त॑श् चक्षुरु॒त वि॒श्व तो॑मुखो वि॒श्व तो॑हस्त उ॒त वि॒श्व त॑स्पात्।
सं बा॒हुभ्यां॒ नम॑ति॒-सं-पत॑त् त्रै॒र् द्यावा॑ पृथि॒वी ज॒नय॑न् दे॒व

एकस्तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु॥ (27)

चतुरो वेदा नधीयीत सर्व शाँस् त्रमयं विदुः।
इतिहास पुराणानां तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु॥ (28)

मा नो महान्तमुत मा नो, अर्भकं मा न उक्षन्तमुत मा न उक्षितम्।
मा नोऽवधीः पितरं मोत मातरं प्रिया मा नस्तनुवो
रुद्र रीरिषस्तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु॥ (29)

मानस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो, अश्वेषु रीरिषः।
वीरान्मा नो रुद्र भामितो ऽवधीर् हविष्मन्तो नमसा
विधेम ते तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु॥ (30)

ऋतꣳ सत्यं परं ब्रह्म पुरुषं कृष्णपिङ्गलम्।
ऊर्ध्वरेतंविरूपाक्षं विश्वरूपाय वै नमो नमस्तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु॥
(31)

कद्रुद्राय प्रचेतसे मीढुष्टमाय तव्यसे।
वोचेम शंतमꣳ हृदे। सर्वो ह्येष रुद्रस्तस्मै रुद्राय नमो अस्तु
तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु॥ (32)

ब्रह्म जज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद् विसीं मतस् सुरुचो वेन आवः।

स बु॒ध्नियां, उप॒मा, अ॑स्य वि॒ष्ठास् स॒तश्च॒ योनि॒मसं॑तश्च॒
विव॒स् तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (33)

यः प्रा॑ण॒तो निं॑मिष॒तो म॑हि॒त्वैक इद्राजा॒ जग॑तो ब॒भूव॑।
य ईशे॑, अ॒स्यद् द्वि॒पद॒श्चतु॑ष्पदः॒ कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ विधेम॒
तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (34)

य आ॑त् म॒दा ब॑ल॒दा यस्य॒ विश्व॑ उ॒पास॑ते प्र॒शिषं॒ यस्य॑ दे॒वाः।
यस्य॑ छायाऽमृतं॒ यस्य॑ मृ॒त्युः कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ विधेम॒
तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (35)

यो रु॒द्रो, अ॒ग्नौ यो, अ॒प्सु य ओष॑धीषु॒ यो रु॒द्रो विश्वा॒
भुव॑नाऽऽवि॒वेश॒ तस्मै॑ रु॒द्राय॒ नमो॑, अस्तु॒ तन्मे॒
मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (36)

ग॒न्ध॒द्वा॒रां दु॑राध॒र्षां॑ नि॒त्यपु॑ष्टां करी॒षिणी॑म्।
ई॒श्वरीꣳ सर्व॑भूता॒नां॒ त्वामि॒होप॑ह्वये॒ श्रियं॒
तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (37)

नमकं॑ चम॑कं चै॒व पु॒रुषसू॑क्तं च॒ यद् विदुः।
महादेवं च तत्तुल्यं॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु॥ (38)

य इ॒दꣳ शिव॑संक॒ल्प॒ꣳ स॒दा ध्या॑यन्ति॒ब् ब्राह्म॑णाः।
ते पर॒ं मोक्षं॑ गमिष्यन्ति॒ तन्मे॒ मनः॑ शि॒वसं॑क॒ल्पम॑स्तु ॥ (39)
हृदयाय नमः।

1.13 Purusha Suktam

स॒हस्र॑शीर्षा॒ पुरु॑षः । स॒ह॒स्रा॒क्षः स॒हस्र॑पात् ।
स भूमिं॑ वि॒श्वतो॑ वृ॒त्वा । अत्य॑तिष्ठद्दशाङ्गु॒लम् ।
पुरु॑ष ए॒वेदग्ं सर्वम्॑ । यद्भू॒तं यच्च॒ भव्यम्॑ ।
उ॒तामृ॑त॒त्वस्येशा॑नः । य॒दन्ने॑नाति॒रोह॑ति ।
ए॒तावा॑नस्य महि॒मा ।
अतो॒ ज्यायाग्ं॑श्च॒ पूरु॑षः ॥ १ ॥

पादो॑ऽस्य॒ विश्वा॑ भू॒तानि॑ । त्रि॒पाद॑स्या॒मृतं॑ दि॒वि ।
त्रि॒पाद॒ूर्ध्व उदै॒त्पुरु॑षः ।
पादो॑ऽस्ये॒हाऽऽभ॑वा॒त्पुनः॑ ।
ततो॒ विष्व॒ङ्व्य॑क्रामत् ।
सा॒श॒ना॒न॒श॒ने अ॒भि । तस्मा॑द्वि॒राड॑जायत ।
वि॒राजो॒ अधि॒ पूरु॑षः । स जा॒तो अत्य॑रिच्यत ।
प॒श्चाद्भूमि॒मथो॑ पु॒रः ॥ २ ॥

यत्पुरु॑षेण ह॒विषा॑ । दे॒वा य॒ज्ञमत॑न्वत ।
व॒स॒न्तो अ॑स्यासी॒दाज्यम्॑ । ग्री॒ष्म इ॒ध्मश्श॒रद्ध॒विः ।
स॒प्तास्या॑सन्परि॒धयः॑ । त्रिः स॒प्त स॒मिधः॑ कृ॒ताः ।
दे॒वा यद्य॒ज्ञं त॑न्वा॒नाः ।
अब॑ध्न॒न्पुरु॑षं प॒शुम् ।
तं य॒ज्ञं ब॒र्हिषि॒ प्रौक्षन्॑ ।
पुरु॑षं जा॒तम॑ग्र॒तः ॥ ३ ॥

तेन॑ दे॒वा अय॑जन्त । सा॒ध्या ऋष॑यश्च॒ ये ।
तस्मा॑द्य॒ज्ञात्स॑र्व॒हुतः॑ । सम्भृ॑तं पृषदा॒ज्यम् ।
प॒शूग्स्ताग्श्च॑क्रे वाय॒व्यान्॑ । आ॒र॒ण्यान्ग्रा॒म्याश्च॒ ये ।
तस्मा॑द्य॒ज्ञात्स॑र्व॒हुतः॑ । ऋचः॒ सामा॑नि जज्ञिरे ।
छन्दाग्ं॑सि जज्ञिरे॒ तस्मा॑त् । यजु॒स्तस्मा॑दजायत ॥ ४ ॥

तस्मा॒दश्वा॑ अजायन्त । ये के चो॑भ॒यादतः॑ ।
गावो॑ ह जज्ञिरे॒ तस्मा॑त् । तस्मा॑ज्जा॒ता अ॑जा॒वयः॑ ।
यत्पुरु॑षं॒ व्यद॑धुः । क॒ति॒धा व्य॑कल्पयन् ।
मुखं॒ किम॑स्य॒ कौ बा॒हू । कावू॒रू पादा॑वुच्येते ।
ब्रा॒ह्म॒णो॑ऽस्य॒ मुख॑मासीत् । बा॒हू रा॑ज॒न्यः॑ कृ॒तः ॥ ५ ॥

ऊ॒रू तद॑स्य॒ यद्वैश्यः॑ । प॒द्भ्याग्ं शू॒द्रो अ॑जायत ।
च॒न्द्रमा॒ मन॑सो जा॒तः । चक्षो॒ः सूर्यो॑ अजायत ।

मुखा॒दिन्द्र॑श्चा॒ग्निश्च॑ । प्रा॒णाद्वा॒युर॑जायत ।
नाभ्या॑ आसीद॒न्तरि॑क्षम् । शी॒र्ष्णो द्यौः सम॑वर्तत ।
प॒द्भ्यां भूमि॒र्दिश॒: श्रोत्रा॑त् ।
तथा॑ लो॒काग्॑ अकल्पयन् ॥ ६ ॥

वेदा॒हमे॒तं पुरु॑षं म॒हान्तम्॑ ।
आ॒दि॒त्यव॑र्णं॒ तम॑स॒स्तु पा॒रे ।
सर्वा॑णि रू॒पाणि॑ वि॒चित्य॒ धीर॑: ।
नामा॑नि कृ॒त्वाऽभि॒वद॒न्॒ यदास्ते॑ ।
धा॒ता पु॒रस्ता॒द्यमु॑दाज॒हार॑ ।
श॒क्रः प्रवि॒द्वान्प्र॒दिश॒श्चत॑स्रः ।
तमे॒वं वि॒द्वान॒मृत॑ इ॒ह भ॑वति ।
नान्यः पन्था॒ अय॑नाय विद्यते ।
य॒ज्ञेन॑ य॒ज्ञम॑यजन्त दे॒वाः ।
तानि॒ धर्मा॑णि प्रथ॒मान्या॑सन् ।
ते ह॒ नाकं॑ महि॒मान॑: सचन्ते ।
यत्र॒ पूर्वे॑ सा॒ध्याः सन्ति॑ दे॒वाः ॥ ७ ॥
शिरसे स्वाहा ॥

1.13.1 Uttara Narayanam

अ॒द्भ्यः सम्भू॑तः पृथि॒व्यै रसा॑च्च ।
वि॒श्वक॑र्मण॒: समव॑र्त॒ताधि॑ ।
तस्य॒ त्वष्टा॑ वि॒दध॑द्रू॒पमे॑ति ।
तत्पुरु॑षस्य॒ विश्व॒माजा॑न॒मग्रे॑ ।
वेदा॒हमे॒तं पुरु॑षं म॒हान्तम्॑ ।
आ॒दि॒त्यव॑र्णं॒ तम॑स॒: परं॑स्तात् ।
तमे॒वं वि॒द्वान॒मृत॑ इ॒ह भ॑वति ।
नान्यः पन्था॑ विद्य॒तेय॑ऽनाय ।
प्र॒जाप॑तिश्चरति॒ गर्भे॑ अ॒न्तः ।
अ॒जाय॑मानो बहु॒धा विजा॑यते ॥ ८ ॥

तस्य॒ धीरा॒: परि॑जानन्ति॒ योनिम्॑ ।
मरी॑चीनां प॒दमि॑च्छन्ति वे॒धस॑: ।
यो दे॒वेभ्य॒ आत॑पति ।
यो दे॒वानां॑ पु॒रोहि॑तः ।
पूर्वो॒ यो दे॒वेभ्यो॑ जा॒तः ।
नमो॑ रु॒चाय॒ ब्राह्म॑ये ।
रुचं॑ ब्रा॒ह्मं ज॒नय॑न्तः ।
दे॒वा अग्रे॒ तद॑ब्रुवन् ।
यस्त्वै॒वं ब्रा॑ह्म॒णो वि॒द्यात् ।
तस्य॑ दे॒वा अस॒न् वशे॑ ॥ ९ ॥

ह्रीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्यौ ।
अहोरात्रे पार्श्वे । नक्षत्राणि रूपम् ।
अश्विनौ व्यात्तम् । इष्टं मनिषाण ।
अमुं मनिषाण । सर्वं मनिषाण ॥ १० ॥
शिकायै वषट् ॥

1.14 Aprathiratham

आशुः शिशानो वृषभो न युध्मो घनाघनः क्षोभणश्चर्षणीनाम्।
संक्त्रन्दं नोऽ निमिष एकवीरः शतꣳ सेनां, अजयथ् साकमिन्द्रः॥ (1)

संक्रन्दं नेना निमिषेणं जिष्णुनां युत्कारेणं दुश् च्यवनेनं धृष्णुनाँ।
तदिन्द्रेंण जयत-तथ् संहध्वं युधों नर इषुंहस्तेन वृष्णाँ॥ (2)

स इषुं हस् तैःसनिं षङ्गि भिंर् वशी सग्ग् स्रंष्टा सयुध इन्द्रों गणेनं।
सꣳ सृष्ट जिथ्सों मपा बांहु शध्यूँर्ध्व धंन्वा, प्रतिंहिता भिरस्ताँ॥ (3)

बृहंस्पते परिं दीया रथेंन रक्षोहाऽ मित्राꣳ अपबा धंमानः।
प्रभञ् जन्थ् सेनाः प्रमृणो युधा जयंन् नस्माकं मेध्य विता रथांनाम्॥ (4)

गोत्रभिदं गोविदं वज्रंबाहुं जयंन्त मज्मं प्रमृणन्त मोजंसा।

इ॒मꣳ संजाता॒, अनु॑ वीरयध्व॒ मिन्द्रꣳ॑ सखा॒योऽ नु॒सꣳ रं॑भध्वम्॥ (5)

ब॒ल॒वि॒ज्ञा॒यः स्थवि॒रः प्रवी॒रः सह॑स्वान् , वा॒जी सह॑मान उ॒ग्रः।
अ॒भिवी॑रो, अ॒भिस॑त्वा सहो॒जा जैत्र॑मिन्द्र॒ रथ॒मा ति॑ष्ठ गो॒वित्॥ (6)

अ॒भिगो॒त्राणि॒ सह॑सा॒ गाह॑मानोऽ दा॒यो वी॒रः श॒तम॑न्यु॒ रिन्द्रः॑|
दु॒श् च्य॒व॒नः पृ॑तना॒ षाडं॑ यु॒ध्योँऽ स्माक॒ꣳ सेना॑, अवतु॒ प्र यु॒त्सु॥ (7)

ड्न्द्रं॑ आसां ने॒ता बृह॒स्पति॒र् दक्षि॑णा य॒ज्ञः पु॒र एतु॒ सोमः॑।
दे॒व॒से॒नानां॑ मभिभञ्ज ती॒नां जय॑न्तीनां म॒रुतो॑ य॒न् त्वग्रे॑ ॥ (8)

इन्द्र॑स्य॒ वृष्णो॒ वरु॑णस्य॒ राज्ञ॑ आदि॒त्यानां॑ म॒रुता॒ꣳ शर्ध्ं॑ उ॒ग्रम्।
म॒हाम॑नसां भुवनच्य॒ वानां॒ घोषो॑ दे॒वानां॒ जय॑ता॒ मुद॑स्थात्। (9)

अ॒स्माक॒ मिन्द्रः॒ समृ॑ते षुध् व॒जेष् व॒स्मा कं॑या, इष॑व॒स्ता ज॑यन्तु।
अ॒स्माकं॑ वी॒रा, उत्त॑रे भवन्त् व॒स्मानु॑ देवा, अवता॒ हवे॑षु॥ (10)

उद् धर्ष॑य मघव॒न् नायु॑धा॒न् युत्सत्व॑नां माम॒कानां॒ महाꣳ॑ सि।
उद् वृ॑त् रहन् वा॒जिनां॒ वाजि॑ना॒न् युद्रथा॑नां॒ जय॑तामेतु॒ घोषः॑॥ (11)

उप॒ प्रेत॒ जय॑ता नरः स्थि॒रा वः॑ सन्तु बा॒हवः॑।
इन्द्रो॑ वः॒ शर्म॑ यच् छत्वना धृ॒ष्याय थाऽस॑थ। (12)

अवंसृष्टा परां पत शरंव्ये, ब्रह्मंसꣳ शिता।
गच्छा मित्रान् प्रविंश मैषां कं चनोच् छिंषः॥ (13)

मर्माणि ते वर्मभिश् छादयामि सोमंस्त्वा राजामृतें नाभिऽ वंस्तां।
उरोर् वरींयो वरिंवस्ते, अस्तु जयंन् तंत्वा-मनुं मदन्तु देवाः॥ (14)

यत्रं बाणाः सम्पतंन्ति कुमारा विंशिखा, इंव।
इन्द्रों नस्तत्रं वृत्रहा विंश्वाहा शर्मं यच्छतु। (15)

असुंरा नजयन् तदप् प्रंतिरथस्या,
प्रतिर थत्वं यदप् प्रंतिरथन् द्विती योहो तान्वाहाँ
प्रत्यें वते नयजं मानो भ्रातृंव्यां जयत्यथो,
अनं भिजितमे वाभिजंयति दशर्चं भंवति दशाँक्षरा
विराड् विराजे मौ लोकौ विधृंता वनयोँर् लोकयोर् विधृंत्या,
अथो दशाँक्षरा विराडन्नं विराड् विराज् येवान् नाद्ये प्रतिं तिष्ठत्य संदिववा,
अन्तरिंक्ष मन्तरिंक्ष मिवाग्नीँ ध्रमाग्नीँध्ने
कवचाय हुं

1.15 Prathipurusha mithyunuvakaha

प्र॒ति॒ पू॒रु॒ष मेकं॑ कपाला॒न् निर्वं॑ प॒त्येक॒ मति॑रिक्
त॒यावं॑न्तो गृ॒ह्याः॑ स्मस्तेभ्यः॒ कमं॑करं
पशू॒नाꣳ शर्मा॑ऽसि॒ शर्म॒ यज॑मानस्य॒ शर्म॑ मे
य॒च्छैकं॑ ए॒व रु॒द्रो नद् वि॒तीयां॑य तस्थ
आ॒खुस्तें॑ रुद्र प॒शुस्तं जु॑षस्वै॒ष तें॑ रुद्र
भा॒गः स॒हस् वस्राऽम् बि॑कया॒ तं जु॑षस्व
भेष॒जं गवेऽश्वा॑य॒ पुरु॑षाय भे ष॒जमथो॑,
अ॒स्मभ्यं॑ भे ष॒जꣳ सुभे॑ष ज॒यथाऽ स॑ति।

सु॒गं मे॒षाय॑ मे॒ष्या॑, अवा॑म्ब रु॒द्रम॑दि म॒ह्यवं॑ दे॒वं त्र्यं॑बकम्।
यथा॑ नः॒ श्रेयं सःकर॒द् यथा॑ नो॒
वस्यं सःकर॒द्यथा॑ नः पशु॒मतः॒ करद्यथा॑ नोव् व्यव सा॒ययाँ॑त्॥

त्र्यं॑बकं यजामहे सुग॒न्धिंपु॑ष्टि॒वर्ध॑नम्।
उ॒र्वा॒रु॒कमि॑व॒ बन्ध॑नान्मृ॒त्योर्मु॑क्षीय॒माऽमृताँ॑त्।

ए॒षतें॑ रुद्रभा॒गस्तं जु॑षस्व॒ तेना॑ऽव॒सेन॑
प॒रो मूज॑व॒तो ती॒ह्यवंत त धन्वा॒ पिना॑कहस्तः॒ कृत्ति॑वासाः
प्र॒ति॒ पू॒रु॒ष मेकं॑ कपा ला॒न् निर्वं॑पति।
जा॒ता, ए॒व प्र॒जारु॒द्रान् नि॒रवं॑दयते। एक॒मति॑रिक्तम्।
ज॒नि॒ष्य मा॑णा ए॒व प्र॒जारु॒द्रान् नि॒रवं॑दयते।

एकं कपाला भवन्ति। एक धैवरुद्रन् निरवंदयते।
नाभि घांरयति। यदंभि घारयेंत्।
अन्तरव चारिणꣳ रुद्रं कुर्यात्।
एकोल् मुकेनंयन्ति। (1)

तद्धि रुद्रस्यं भाग धेयम्ँ।
इमां दिशंय्यन्ति। एषावै रुद्रस्यदिक्।
स्वायां मेवदिशि रुद्रन् निरवंदयते।
रुद्रोवा, अंपशुकांया, आहुंत्यै नातिंष्ठत।
असौतें पशुरिति निर्दिं शेद्यं द्विष्यात्।
यमेवद् वेष्टिं। तमंस्मै पशुं निर्दिं शति।
यदि नद् विष्यात्। आखुस्तें पशुरितिं ब्रूयात्। (2)

नग्राम्यान् पशून्, हिनस्तिं।
नारण्यान्। चतुष्पथे जुंहोति।
एषवा, अंग्नीनां पड्वीं शोनामं। अग्निवत् येवजुंहोति।
मध्यमेनं पर्णेनं जुहोति, स्रुग् घ्येंषा।
अथोखलुं। अन्तमे नैवहों तव्यम्ँ।
अन्तत एवरुद्रन् निर वंदयते। (3)

एषतेंरुद्रभागः सहस् वस्राऽम्बिंक येत्यांह।
शरद्वा, अस्याम् बिंकास् वसाँ।

तया॒वा, ए॒षहिं॑नस्ति।
यगं् हि॒नस्तिं॑। तयै॒ वैनगं् स॒ंहशं॑मयति।
भे॒ष॒जंगव॒ इत्यां॑ह। यावं॑न्त ए॒व ग्रा॒म्याःप॒शवः॑।
तेभ्यो॑ भेष॒जंकं॑रोति। अवाँम्ब रु॒द्रमं॑दि म॒हीत्यां॑ह।
आ॒शिषं॑ मे॒वै तामा शाँस्ते। (4)

त्र्यं॑बकंयजामह॒ इत्यां॑ह।
मृ॒त्योर्मुं॑क्षीय॒माऽमृ॒ता दिति॒ वावै तदां॑ह। उत्किं॑रन्ति।
भगं॑स्यलीफ् सन्ते। मूतें॑ कृ॒त्वाऽऽ संजन्ति।
यथा॒ जनं॑य्य॒तेंऽ वसंक॒रोतिं॑। ता॒दृ गे॒वतत्।
ए॒षतें॑ रुद्र भा॒ग इत्यां॑ह नि॒रवं॑त्त्यै। अप्रं॑ती क्ष॒मायं॑न्ति।
अ॒पःपरिं॑षिञ्चति।
रु॒द्रस् या॒न् तर् हिं॑त्यै । प्रवा, ए॒तेँऽस्माल्लो॒काच् च्यं॑वन्ते।
येत्र्यं॑म्ब कै॒श्चरं॑न्ति। आ॒दि॒त्यं च॒रुं पुन॒रेत् य॒निर्वं॑पति।
इ॒यंवा, अदिं॑तिः। अ॒स्यामे॒व प्रतिं॑ तिष्ठन्ति॥ (5)

वि॒भ्राड् बृहत् पि॒बतु सो॒म्यं
मध्वायु॒र् दधद् य॒ज्ञपं॑ता॒ वविं॑हृतम्।
वातं॑जू तो॒यो अं॑भि॒ रक्षं॑ ति॒त्मनाँ॑
प्र॒जाः पुं॑पोष पुरु॒धा विराँजति॥

नेत्रत्रयाय वौषट्॥

1.16 Tvamagne Rudro Anuvakaha

त्वमंऽग्ने रु॒द्रो, असु॑रो म॒हो दि॒वस् त्वग्ं शर्धो॒ मारु॑तं पृ॒क्ष ईशिषे।
त्वं वातै॑ ररु॒णैर् यां॑सि शङ्ख॒ यस्त्वं पू॒षा विं॑ध॒तः पां॑सि॒ नुत्मना॑॥

आ वो॒ राजां॑ नमध् व॒रस्यं॑ रु॒द्रग्ं होतां॑रग्ं सत्य॒ यज॒ग्ं रोद॑स् योः।
अ॒ग्निं पु॒रा तं॑न यि॒त्नो र॒चित् ता॒द् धिरं॑ण्य रूप॒ मव॑से कृणुध्वम्॥

अग्निर् होता निषं॑सा दा॒ यजी॑य् यानु॒ पस्थे॑ मा॒तुः सु॑र॒भावु॑ लो॒के।
युवां॑ क॒विः पु॑रुनि॒ष ऋ॒तावां॑ ध॒र्ता कृ॑ष्टी॒ नामु॒त मध्यं॑ इ॒द्धः।

सा॒ध्वी मं॑कर् दे॒ववीं॑ तिन्नो, अ॒द्य य॒ज्ञस्यं॑ जि॒ह्वामं॑ विदाम॒ गुह्या॑म्
स आयु॒राऽगा॑त् सुर॒भिर्वसा॑नो भ॒द्रामं॑कर् दे॒वहू॑ तिन्नो, अ॒द्य॥

अक्रं॑न्द द॒ग्निः स्त॒न यं॑न्नि व॒द्यौः क्षामा॒ रेरि॑हद् वी॒रुधः॑ सम॒ञ्जन्न्।
स॒द्यो जं॑ज्ञा॒नो विही मि॒द्धो, अख्य॒ दारो दं॑सी भा॒नुनां॑ भात्य॒न्तः॥

त्वे वसू॑नि पुर्वणी कहोतर् दो॒षा वस्तो॒ रेरि॑रे य॒ज्ञियां॑सः।
क्षामें॑ व॒विश्वा॒ भुव॑नानि॒ यस् मि॒न्थ् सꣳ सौ भं॑गानि दधि॒रे पां॑व॒के॥

तुभ्यं ता, अंङ्गिरस्तम॒ विश्वाः॑ सुक् क्षि॒तयः॒ पृथ॑क्।
अग्ने॒ कामा॑य येमिरे॥

अ॒श्याम॒ तंकामं मऽग्ने॒ तवो॒त् यंश्यामं र॒यिꣳ रंयिवः सु॒वीरम्॑
अ॒श्याम॒ वाजं॑म॒भि वा॒जयंन् तो॒ऽश्यामंद् द्यु॒म्न मंज रा॒जरंन्ते॥

श्रेष्ठं॑य विष्ठ भार॒ ताऽग्नें॑ द्युमन्त॒ माभं॑र।
वसो॑ पुरु॒स् पृहꣳ॑ र॒यिम्॥

सश्चिं॑ ता॒नस् तंन्य॒तू रो॑च न॒स्था, अ॒जरें॑भि॒र् नानंदद् भि॒र् यविं॑ष्ठः।
यः पांव॒कः पुंरु॒तमः॑ पुरू॒णिं पृ॒थून् य॒ग्नि रंनु॒याति॒ भर्वन्न्॥

आयुं॑ष्टे वि॒श्वतो॑ दध द॒य म॒ग्निर् वरे॑ण्यः।
पुनंस्ते प्रा॒ण आऽयंति॒ परा॒ यक्ष्मꣳ॑ सुवामि ते॥

आ॒यु॒र्दा, अंग्ने ह॒विषो॑ जुषा॒णो घृ॒त प्रंतीको घृ॒तयो॑ निरेधि।
घृ॒तं पी॒त्वा मधु॒ चारु॒ गव्यं॑ पि॒तेवं॑ पु॒त्रम॒भि रंक्ष ताद॒िमम्।॥

तस्मै॑ ते प्रति॒हर्यं॑ते॒ जातंवेदो॒ विचंर्षणे।
अग्ने॒ जनांमि सुष्टु॒ तिम्॥

दि॒वस्परिं॑ प्रथमं जंज्ञे, अ॒ग्नि र॒स्मद् द्वि॒तीयं॒ परिं॑ जा॒तवें॑दाः।

तृ॒तीयं म॒प्सु नृ॒मणा॒, अजं॑स्र॒ मिन्धा॑न एनं जरते स्वा॒धीः॥

शु॒चिः॑ पावक॒ वन्द्योऽग्नें॑ बृहद् विरो॑चसे।
त्वं घृ॒ते भि॒राहु॑तः॥

दृ॒शा॒नो रु॒क्म उ॒र्व्याव् यं॑द् यौद् दु॒र्मर् ष॒ मायुः॑ श्रि॒ये रु॑चा॒नः।
अ॒ग्नि र॒मृतो॑, अभव॒द् वयो॑भिः यदें॑ नं॒द्यौर जं॑नयत् सु॒रेताः॑॥

आ यदि॒षे नृ॒पतिं॒ तेज॒ आन॒ट् शुचि॒ रेतो॒ निषिक्तं॒ द्यौर॒भीकें॑।
अ॒ग्निः शर्ध मनव॒द्यं युवा॑नग्ग् स्वा॒ धियं जनयत् सू॒दय॑च्च ॥

सते जीयसा॒ मन॑सा॒ त्वोतं॑ उ॒त शि॑क्षस्-वप्-प्र॒त्-यस्यं॑ शि॒क्षोः।
अग्नें॑ रा॒यो नृतं॑ मस्य॒ प्रभू॑तौ भू॒यामं॑ ते सुष्टुत यं॑श्च॒ वस्वः॑।

अग्ने॒ सह॑न्त॒ माभ॑र द्यु॒म्-नस्यं॑ प्रा॒सहां॑ र॒यिम्।
विश्वा॒ यश् चं॑र्ष॒णी॒ रभ्यां॑सा वाजें॑षु सा॒सह॑त्।

तम॑ग्ने पृतना॒सहꣳ॑ र॒यिꣳ सं॑हस्व॒ आ भ॑र।
त्वꣳ हि स॒त्यो, अद्भु॑तो दा॒ता वाज॑स्य गोम॑तः॥

उ॒क्षान्ना॑य व॒शान्ना॑य॒ सोमं॑ पृष्ठाय वे॒धसें॑।
स्तोमैं॑र् विधे मा॒ऽग् नयें॑॥

व॒द्मा हि सू॑नो॒, अस्य॑द् म॒सद् वां च॒क्रे, अ॒ग्निर् ज॒नु षाऽज् मान्नम्॑।
सत्वन्नं॑ ऊर् जसन॒ ऊर्जं॑ धा॒ राजे॑ वजे रवृ॒के क्षे॑ष् य॒न्तः॥

अग्न॒ आयूꣳ॑ षि पवस॒ आसु॒ वोर् ज॒मिषं॑ च नः।
आ॒रे बा॑धस्व दु॒च्छु ना॑म्॥

अग्ने॒ पव॑स् व॒स् वपा॑, अ॒स्मे वर्चः॑ सु॒वीर्यम्॑
दध॒त्पोषꣳ॑ र॒यिं मयि॑॥

अग्ने॑ पावक रो॒चिषा॑ म॒न्द्रया॑ देव जिह्वया॑।
आ दे॒वान् व॑क्षि॒ यक्षि॑ च॥

स नः॑ पावक दीदि॒ वोऽग्ने॑ दे॒वाꣳ इ॒हाऽऽव॑ह।
उप॑ य॒ज्ञꣳ ह॒विश् च॑नः॥

अ॒ग्निः शुचि॑व् व्रत तमः॒ शुचि॒र् विप्रः॒ शुचिः॑ क॒विः।
शुची॑ रोचत॒ आहु॑तः॥

उद॑ग्ने॒ शुच॑ य॒स्तव॑ शु॒क्रा, भ्राज॑न्त ईरते।
तव॒ ज्योतीग्ं॑ष् य॒र्चयः॑॥

त्वमग्ने रुद्रो असुरो महो दिवः। त्वꣳ शर्धो मारुतं पृक्ष ईशिषे।
त्वं वातैररुणैर्यासि शङ्गयः। त्वं पूषा विधतः पासि नु त्मना॑।

देवां देवेषु श्रयद्ध्वम्। प्रथमा द्वितीयेषु श्रयद्ध्वम्।
द्वितीयास् तृतीयेषु श्रयद्ध्वम्। तृतीयाश् चतुर्थेषु श्रयद्ध्वम्।
चतुर्थाः पञ्चमेषु श्रयद्ध्वम्। पञ्चमाः षष् ठेषु श्रयद्ध्वम्।

षष्ठाः सप्तमेषु श्रयद्ध्वम्। सप्तमा, अष्टमेषु श्रयद्ध्वम्।
अष्टमा-नवमेषु श्रयद्ध्वम्। नवमा-दशमेषु श्रयद्ध्वम्।
दशमा, एका दशेषु श्रयद्ध्वम्। एकादशा द्वा दशेषु श्रयद्ध्वम्।
द्वा दशास् त्रयो दशेषु श्रयद्ध्वम्। त्रयो दशाश् चतर् दशेषु श्रयद्ध्वम्।
चतर् दशाः पञ्च दशेषु श्रयद्ध्वम्। पञ्च दशाः षोडशेषु श्रयद्ध्वम्।
षोडशाः सप्त दशेषु श्रयद्ध्वम्। सप्त दशा, अष्टा दशेषु श्रयद्ध्वम्।

अष्टादशा, एकान् नविꣳ शेषु श्रयद्ध्वम्। एकान् नविꣳ शा विꣳशेषु श्रयद्ध्वम्।
विꣳशा, एक विꣳ शेषु श्रयद्ध्वम्। एकविꣳ शा द्वा विꣳशेषु श्रयद्ध्वम्।
द्वा विꣳशास् त्रयोविꣳ शेषु श्रयद्ध्वम्। त्रयोविꣳ शाश् चतर् विꣳ शेषु श्रयद्ध्वम्।
चतर् विꣳशाः पञ्चविꣳ शेषु श्रयद्ध्वम्। पञ्चविꣳ शाः षड् विꣳशेषु श्रयद्ध्वम्।
षड् विꣳशाः सप्त विꣳ शेषु श्रयद्ध्वम्। सप्त विꣳशा, अष्टा विꣳ शेषु

श्रयद्ध्वम्।

अ॒ष्टा॒ वि॒ꣳ॒ शा, एंकान् नत्रि॒ꣳ॒ शेषुं श्रयद्ध्वम्। ए॒का॒न् न॒त्रि॒ꣳ शास् त्रि॒ꣳ॒ शेषुं श्रयद्ध्वम्।
त्रि॒ꣳ॒ शा, एंकत्रि॒ꣳ॒ शेषुं श्रयद्ध्वम्। ए॒क॒त्रि॒ꣳ॒ शा द्वाँ त्रि॒ꣳ॒ शेषुं श्रयद्ध्वम्।
द्वा॒त्रि॒ꣳ॒ शास् त्रंयस् त्रि॒ꣳ॒ शेषुं श्रयद्ध्वम् ।

देवाँस् त्रिरेका दशा॒स् त्रिस् त्रंयस् त्रिꣳशाः।
उत्तंरे भवत । उत्तंर वर्त् मान॒ उत्तंर सत्वानः। यत्कांम इ॒दं जु॒होमिं।
तन्मे॒ समृंद् यताम्। व॒यग्ग् स्यांम॒ पतंयो रयी॒ णाम्। भूर्भुवः॒ स्वः॑ स्वाहाँ॥

अस्त्रायफट्

1.17 Panchanga sagrucchajapeth

स॒द्योजा॒तं प्रंपद्या॒मि॒ स॒द्योजा॒ताय॒ वै नमो॒ नमः॑।
भ॒वे भंवे॒ नातिंभवे भवस्व॒ माम्। भ॒वोद्भंवाय॒ नमः॑॥

वा॒म॒दे॒वाय॒ नमोँ ज्ये॒ष्ठाय॒ नमंश्श्रे॒ष्ठाय॒ नमोँ रु॒द्राय॒ नमः॒ कालांय॒ नमः॒ कलंविक
नमो॒ बलंविकरणाय॒ नमो॒ बलांय॒ नमो॒ बलंप्रमथनाय॒ नम॒स्सर्वंभूतदमनाय॒
नमोँ
म॒नोन्मंनाय॒ नमः॑॥

अ॒घोरे॑भ्योऽथ॒ घोरे॑भ्यो घोर॒घोर॑तरेभ्यः।
स॒र्वे॑तः॑ सर्व॒ शर्वे॑भ्यो॒ नम॑स्ते अस्तु रु॒द्ररू॑पेभ्यः॥

तत्पुरु॑षाय वि॒द्महे॑ महादे॒वाय॑ धीमहि। तन्नो॑ रुद्रः प्रचो॒दया॑त्॥

ईशानस्सर्वविद्या॒नां ईश्वरस्सर्व॑भूता॒नां॒ ब्रह्माधि॑पति॒-
रब्रह्म॒णोऽधि॑पति॒-रब्रह्मा॑ शि॒वोमे॑ अस्तु सदाशि॒वोम्॥

1.17.1 Alternate

ह॒ग्ं॒ सश् शुचि॒ षद् वसुरन् तरि क्ष॒सद् धोता वेदि॒ष दति थिर् दरो ण॒सत्। नृ॒षद् वर॒सद् रुत सब् यो मसदब् जा गोजा, ऋतजा, अद्रिजा, ऋतं बृहत्॥

प्रतद् विष्णु॑स्स्तवते वी॒र्या॑य । मृ॒गो न भी॒मः कु॑च॒रो गि॑रि॒ष्ठाः ।
यस्यो॒रुषु॑ त्रि॒षु वि॒क्रम॑णेषु । अधि॑क्षि॒यन्ति॒ भुव॑नानि॒ विश्वा॑ ।

त्र्य॑म्बकं यजामहे सुग॒न्धिं पु॑ष्टि॒वर्ध॑नम् ।
उ॒र्वा॒रु॒कमि॑व॒ बन्ध॑नान्मृ॒त्योर्मु॑क्षीय॒ माऽमृता॑त् ।

तत्स॑ं वि॒तुर् वृ॑णीमहे । व॒यं दे॒वस्य॒ भोज॑नम् ।

श्रेष्ठꣳ सर्व॒ धात॑मं । तुरं॒ भग॑स्य धीमहि ॥

विष्णु॒र् योनिं॑ कल्पयतु । त्वष्टा॑ रु॒पाणि॑ पिꣳशतु ।
आसिं॑ चतु प्र॒जाप॑तिः । धा॒ता गर्भं॑ दधातु मे ॥

1.18 Ashtanga Pranamaha

हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भः सम॑वर्त॒ताग्रे॑ भू॒तस्य॑ जा॒तः पति॒रेक॑ आसीत्।
स दाधा॑र पृथि॒वीं द्यामु॒तेमां कस्मै॑ दे॒वाय ह॒विषा॑ विधेम॥
ॐ उमा महेश्वराभ्यां नमः (1)

यः प्रा॑ण॒तो नि॑मिष॒तो म॑हि॒त् वै॒क इद्राजा॒ जग॑तो ब॒भूव॑।
य ईशे॑, अ॒स्यद् द्वि॒पद॒श् चतु॑ष्पदः॒ कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ विधेम॥
ॐ उमा महेश्वराभ्यां नमः (2)

ब्रह्म॑ जज्ञा॒नं प्र॑थ॒मं पु॒रस्ता॒द् विसी॑ म॒तस् सु॒रुचो॑ वे॒न आ॑वः।
स बु॒ध् नियां, उप॒मा, अ॑स्य वि॒ष्टास् स॒तश्च॒ यो॒नि मस॑ तश्च॒ विवः॑॥
ॐ उमा महेश्वराभ्यां नमः (3)

म॒ही द्यौः पृ॑थि॒वी च॑ न इ॒मं यज्ञं मि॑मिक्षताम्।
पि॒पृ॒तां नो॒-भरी॑ मभिः॥
ॐ उमा महेश्वराभ्यां नमः (4)

उपंश् वासय पृथि॒वी मु॒तद् यां पुंरु॒त्रा तें मनुतां॒ विष्टिं॑तं॒ जगंत्।
स दुन्दुंबे स॒जू रिन्द्रेंण दे॒वैर् दू॒राद् दवींयो॒, अपंसे ध॒शत् रून्॥
ॐ उमा महेश्वराभ्यां नमः (5)

अग्ने॒ नयं सु॒पतां रा॒ये, अ॒स्मान्. विश्वांनि देव व॒युनांनि वि॒द्वान्।
यु॒यो॒ध् यंस्मज् जुंहु-रा॒ण-मेनो॒ भूयिंष् ठान्ते॒ नमं उक्तिं विधेम॥
ॐ उमा महेश्वराभ्यां नमः (6)

या तें, अग्ने॒ रुद्रिंया त॒नूस् तयांनः पाहि॒ तस्यांस्ते॒ स्वाहा॒ यातें,
अग्नेऽ याश॒या रंजाश॒या हंराश॒या त॒नूर् वर्-षिंष्ठा-गह्वरे॒ष्-ठोग्रं वचो॒,
अपा वधीं त्वे॒षव् वचो॒, अपां वधी॒ग् स्वाहां॥
ॐ उमा महेश्वराभ्यां नमः (7)

इ॒मं यंमप् प्रस् त॒र माहि सीदाङ्-गिंरोभिःf पि॒तृभिः॑स् संविदा॒नः।
आत्वा॒ मन्त्राः॑ कवि श॒स्ता वंहन्-त्वे॒ना रांजन्. ह॒विषां माद यस्व॥
ॐ उमा महेश्वराभ्यां नमः (8)

उरसा शिरसा दृष्ट्या मनसा वचसा तथा।
पद्भ्यां कराभ्यां कर्णाभ्यां प्रणा मोष्टाङ्ग उच्यते॥

2 Laghunyasam

ॐ अथात्मानगं् शिवात्मानं श्री रुद्ररूप-न्ध्यायेत् ॥

शुद्धस्फटिक सङ्काशन् त्रिनेत्रम् पञ्च वक्त्रकम् ।
गङ्गाधरन् दशभुजं सर्वा भरण भूषितम् ॥

नीलग्रीवं शशाङ्काङ्कन् नाग यज्ञोप वीतिनम् ।
व्याघ्र चर्मोत् तरीयञ्च वरेण्य मभय प्रदम् ॥

कमण्डल्-वक्ष सूत्राणान् धारिणं शूल पाणिनम् ।
ज्वलन्तम् पिङ्ग लजटा शिखा मुद्द्योत धारिणम् ॥

वृष स्कन्ध समारूढं उमा देहार्थ धारिणम् ।
अमृतेनाप् लुतं शान्तन् दिव्य भोग समन्वितम् ॥

दिग् देवता समा युक्तं सुरासुर नमस्कृतम् ।
नित्यञ् चशाश्व तं शुद्धन् ध्रुव-मक्षर-मव्ययम् ।
सर्व व्यापिन-मीशानं रुद्रं-वै विश्वरूपिणम् ।
एवन् ध्यात्वा द्विजस् सम्यक् ततो यजनमारभेत् ॥

अथातो रुद्रस् नानार् चना भिषेक विधिं-व्याँ क्ष्यास्यामः ।

आदित एव तीर्थेस् नात्वा,
उदेत्य शुचिः प्रयतो ब्रह्मचारी शुक्लवासा देवाभिमुख-स्स्थित्वा,
आत्मनि देवता-स्स्थापयेत् ॥

प्रजनने ब्रह्मा तिष्ठतु ।
पादयोर् विष्णुस्तिष्ठतु ।
हस्तयोर् हरस्तिष्ठतु ।
बाह्वो रिन्द्रस्तिष्टतु ।
जठरे-ऽअग्निस्तिष्ठतु ।
हृदंये शिवस्तिष्ठतु ।
कण्ठे वसवस्तिष्ठन्तु ।
वक्त्रे सरस्वती तिष्ठतु ।
नासिकयोर्-वायुस्तिष्ठतु ।
नयनयोश्-चन्द्रा दित्यौ तिष्टेताम् ।
कर्णयो रश्विनौ तिष्टेताम् ।
ललाटे रुद्रास्तिष्ठन्तु ।
मूर्थ्-न्यादित्-यास्तिष्ठन्तु ।
शिरसि महादेवस्तिष्ठतु ।
शिखायां-वाँमदेवास्तिष्ठतु ।
पृष्ठे पिनाकी तिष्ठतु ।
पुरतश्-शूली तिष्ठतु ।
पार्श् वयोश् शिवा शङ्करौ तिष्ठेताम् ।

सर्वतो वायुस्तिष्ठतु ।
ततो बहिस् सर्वतो-ऽग्निर् ज्वाला माला-परि वृतस्तिष्ठतु ।
सर्वेष् वङ्गेषु सर्वा देवता यथास्थानन्-तिष्ठन्तु ।
मागं् रक्षन्तु ।

अ॒ग्निर्मे॑ वा॒चि श्रि॒तः । वाघृद॑ये । हृद॑य॒-म्मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृत॒-म्ब्रह्म॑णि ।
वा॒युर्मे॑ प्रा॒णे श्रि॒तः । प्रा॒णो हृद॑ये । हृद॑य॒-म्मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृत॒-म्ब्रह्म॑णि ।
सूर्यो॑ मे॒ चक्षुषि श्रि॒तः । चक्षु॒र् हृद॑ये । हृद॑य॒-म्मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृत॒-म्ब्रह्म॑णि ।
च॒न्द्रमा॑ मे॒ मन॑सि श्रि॒तः । मनो॒ हृद॑ये । हृद॑य॒-म्मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृत॒-म्ब्रह्म॑णि ।
दिशो॑ मे॒ श्रोत्रे॑ श्रि॒ताः । श्रोत्र॒गं्॒ हृद॑ये । हृद॑य॒-म्मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृत॒-म्ब्रह्म॑णि ।
आपो॑मे॒ रेतसि श्रि॒ताः । रेतो हृद॑ये । हृद॑य॒-म्मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृत॒-म्ब्रह्म॑णि ।
पृ॒थि॒वी मे॒ शरी॑रे श्रि॒ता । शरी॑र॒गं्॒ हृद॑ये । हृद॑य॒-म्मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृत॒-म्ब्रह्म॑णि ।
ओ॒ष॒धि॒ व॒न॒स्पतयो॑ मे॒ लोम॑सु श्रि॒ताः । लोमा॑नि॒ हृद॑ये । हृद॑य॒-म्मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृत॒-म्ब्रह्म॑णि ।
इन्द्रो॑ मे॒ बले॑ श्रि॒तः । बल॒गं्॒ हृद॑ये । हृद॑य॒-म्मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृत॒-

म्ब्रह्मंणि ।
प॒र्जन्यों मे॒ मू॒र्द्नि श्रि॒तः । मू॒र्धा हृदं॑ये । हृदं॑य॒-म्मयिं । अ॒हम॒मृतें॑ । अ॒मृत॒-म्ब्रह्मंणि ।
ईशांनो मे॒ म॒न्यौ श्रि॒तः । म॒न्युर् हृदं॑ये । हृदं॑य॒-म्मयिं । अ॒हम॒मृतें॑ । अ॒मृत॒-म्ब्रह्मंणि ।
आ॒त्मा मं॑ आ॒त्मनिं श्रि॒तः । आ॒त्मा हृदं॑ये । हृदं॑य॒-म्मयिं ।
अ॒हम॒मृतें॑ । अ॒मृत॒-म्ब्रह्मंणि ।
पुनंर्म आ॒त्मा पुन॒रा यु॒रागां॑त् । पुनः॑ प्रा॒णः पुन॒रा कू॑त॒मागां॑त् ।
वै॒श्वा॒ न॒रो र॒श्मिभिं॑र् वा वृधा॒नः ।
अ॒न्तस् तिंष् ठ॒त्व मृतं॑स्य गो॒पाः ॥

अस्य श्री रुद्राध्याय प्रश्न महामन्त्रस्य,
अघोर ऋषिः,
अनुष्टु-प्छन्दः,
सङ्कर्षण मूर्ति स्वरूपो यो-ऽसावादित्यः परमपुरुष-स्स एष रुद्रो देवता ।
नमश् शिवायेति बीजम् ।
शिवत रायेति शक्तिः ।
महा देवा येति कीलकम् ।
श्री साम्ब सदाशिव प्रसाद सिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ॥

ॐ अग्निहोत्रात्मने अङ्गुष्ठाभ्या-न्नमः ।

दर्शपूर्ण मासात्मने तर्जनीभ्या-न्नमः ।
चातुर्मास्यात्मने मध्यमाभ्या-न्नमः ।
निरूढ पशुबन्धात्मने अनामिकाभ्या-न्नमः ।
ज्योतिष्टोमात्मने कनिष्ठिकाभ्या-न्नमः ।
सर्वक्रत्वात्मने करतल करपृष्ठाभ्या-न्नमः ॥

अग्निहोत्रात्मने हृदयाय नमः ।
दर्शपूर्ण मासात्मने शिरसे स्वाहा ।
चातुर्मास्यात्मने शिखायै वषट् ।
निरूढ पशुबन्धात्मने कवचाय हुम् ।
ज्योतिष्टोमात्मने नेत्रत्रयाय वौषट् ।
सर्वक्रत्वात्मने अस्त्रायफट् । भूर्भुवस्सुवरोमिति दिग्बन्धः ॥

ध्यानं
आपाताल-नभस्स्थलान्त-भुवन-ब्रह्माण्ड-माविस्फुरत्-
ज्योति-स्स्फाटिक-लिङ्ग-मौलि-विलसत्-पूर्णेन्दु-वान्तामृतैः ।
अस्तोकाप्लुत-मेक-मीश-मनिशं रुद्रानु-वाकाञ्जपन्
ध्याये-दीप्सित-सिद्धये ध्रुवपदं-विँप्रो-ऽभिषिञ्चे-च्चिवम् ॥

ब्रह्माण्ड व्याप्तदेहा भसित हिमरुचा भासमाना भुजङ्गैः
कण्ठे कालाः कपर्दाः कलित-शशिकला-श्चण्ड कोदण्ड हस्ताः ।
त्र्यक्षा रुद्राक्षमालाः प्रकटितविभवा-श्शाम्भवा मूर्तिभेदाः

रुद्रा-श्श्रीरुद्रसूक्त-प्रकटितविभवा नः प्रयच्चन्तु सौख्यम् ॥

ओ-ङ्गणानाँ-न्त्वा गणपंतिगं् हवामहे कवि-ङ्कंवीनामुंपमश्रंवस्तमम् ।
ज्येष्ठराज-म्ब्रह्मंणा-म्ब्रह्मणस्पद आ नः शृण्वन्नूतिभिंस्सीद सादंनम् ॥
महागणपतये नमः ॥

श-ञ्चं मे मयंश्च मे प्रिय-ञ्चं मे-ऽनुकामश्चं
मे कामंश्च मे सौमनसश्चं मे भद्र-ञ्चं मे
श्रेयंश्च मे वस्यंश्च मे यशंश्च मे भगंश्च मे
द्रविंण-ञ्च मे यन्ता चं मे धर्ता चं मे क्षेमंश्च मे
धृतिंश्च मे विश्वं-ञ्च मे महंश्च मे संविँच्चं मे
ज्ञात्रं-ञ्च मे सूश्चं मे प्रसूश्चं मे सीरं-ञ्च मे
लयश्चं म ऋत-ञ्चं मे-ऽमृतं-ञ्च मे-ऽयक्ष्म-ञ्च
मे-ऽनांमयच्च मे जीवातुंश्च मे दीर्घायुत्व-ञ्चं
मे-ऽनमित्र-ञ्च मे-ऽभंय-ञ्च मे सुग-ञ्चं मे
शयंन-ञ्च मे सूषा चं मे सुदिनं-ञ्च मे ॥

ॐ शान्ति-श्शान्ति-श्शान्तिः ॥

3 श्री रुद्रप्रश्नः – नमकप्रश्नः

ओं नमो भगवतें रुद्रा॒य ॥

3.1 ॥ प्रथम अनुवाक ॥

ओं नमंस्ते रुद्र म॒न्यवं उ॒तोत॒ इषंवे॒ नमः ।
नमंस्ते अस्तु॒ धन्वंने बा॒हुभ्यांमु॒त ते॒ नमः ।

या त॒ इषुः॑ शि॒वतंमा शि॒वं ब॒भूवं ते॒ धनुः॑ ।
शि॒वा शंर॒व्यां या तव॒ तयां नो रुद्र मृडय ।

या तें रुद्र शि॒वा त॒नूरघो॒राऽपांपकाशिनी ।
तयां नस्त॒नुवा॒ शन्तंमया॒ गिरिंशन्ता॒भिचांकशीहि ।

यामिषुं॑ गिरिशन्त॒ हस्ते॒ बिभ॒र्ष्यस्तंवे ।
शि॒वां गिंरित्र॒ तां कुं॑रु॒ मा हिगं॑सीः॒ पुरुं॑षं॒ जगंत् ।

शि॒वेन॒ वचंसा त्वा॒ गिरि॒शाच्छांवदामसि ।
यथां नः॒ सर्व॒मिज्जगंदय॒क्ष्मगं॒ सु॒मना॒ असंत् ।

अध्यंवोचदधिव॒क्ता प्रंथ॒मो दैव्यों भि॒षक् ।

अहीगं्श्च सर्वाञ्ज्जम्भयन्त्सर्वांश्च यातुधान्यः ।

असौ यस्ताम्रो अरुण उत बभ्रुः सुमङ्गलः ।
ये चेमागं् रुद्रा अभितो दिक्षु श्रिताः
सहस्रशोऽवैषागं् हेड ईमहे ।

असौ योऽवसर्पति नीलग्रीवो विलोहितः ।
उतैनं गोपा अदृशन्नदृशन्नुदहार्यः ।

उतैनं विश्वा भूतानि स दृष्टो मृडयाति नः ।
नमो अस्तु नीलग्रीवाय सहस्राक्षाय मीढुषे ।

अथो ये अस्य सत्त्वानोऽहं तेभ्योऽकरन्नमः ।
प्रमुञ्च धन्वनस्त्वमुभयोरार्त्न्योर्ज्याम् ।

याश्च ते हस्त इषवः परा ता भगवो वप ।
अवतत्य धनुस्तवगं् सहस्राक्ष शतेषुधे ।

निशीर्य शल्यानां मुखा शिवो नः सुमना भव ।
विज्यं धनुः कपर्दिनो विशल्यो बाणवागं् उत ।

अनेशन्नस्येषव आभुरस्य निषङ्गथिः ।

या तें हेतिर्मीढुष्टम हस्तें बभूवं ते धनुः ।

तयाऽस्मान् विश्वतस्त्वमंयक्ष्मया परिंब्भुज ।
नमंस्ते अस्त्वायुंधायानांतताय धृष्णवें ।

उभाभ्यांमुत ते नमों बाहुभ्यां तव धन्वंने ।
परिंते धन्वंनो हेतिरस्मान्वृंणक्तु विश्वतंः ।

अथो य इंषुधिस्तवारे अस्मन्निधेंहि तम् ॥

नमंस्ते अस्तु भगवन्विश्वेश्वरायं महादेवायं
त्र्यम्बकायं त्रिपुरान्तकायं त्रिकाग्निकालायं
कालाग्निरुद्रायं नीलकण्ठायं मृत्युञ्जयायं
सर्वेश्वरायं सदाशिवायं श्रीमन्महादेवाय नमंः ॥ 1 ॥

3.2 ॥ द्वितीय अनुवाक ॥

नमो हिरंण्यबाहवे सेनान्यें दिशां च पतंये नमो[1]
नमों वृक्षेभ्यो हरिंकेशेभ्यः पशूनां पतंये नमो[2]
नमंः सस्पिञ्जंराय त्विषींमते पथीनां पतंये नमो[3]
नमों बभ्लुशायं विव्याधिनेऽन्नांनां पतंये नमो[4]
नमो हरिंकेशायोपवीतिनें पुष्टानां पतंये नमो[5]

नमो॑ भ॒वस्य॑ हे॒त्यै जग॑तां॒ पत॑ये॒ नमो॒6
नमो॑ रु॒द्राय॑तता॒विने॒ क्षेत्रा॑णां॒ पत॑ये॒ नमो॒7
नमः॑ सू॒तायाहं॑न्त्याय॒ वना॑नां॒ पत॑ये॒ नमो॒8
नमो॒ रोहि॑ताय स्थ॒पत॑ये वृ॒क्षाणां॒ पत॑ये॒ नमो॒9
नमो॑ म॒न्त्रिणे॑ वाणि॒जाय॒ कक्षा॑णां॒ पत॑ये॒ नमो॒10
नमो॑ भुव॒न्तये॑ वारिवस्कृ॒तायौष॑धीनां॒ पत॑ये॒ नमो॒11
नमः॑ उ॒च्चैर्घो॑षायाक्र॒न्दय॑ते पत्ती॒नां पत॑ये॒ नमो॒12
नमः॑ कृत्स्नवी॒ताय॒ धाव॑ते॒ सत्त्व॑नां॒ पत॑ये॒ नमः॑13॥2॥

3.3 ॥ तृतीय अनुवाक ॥

नम॒ः सह॑मानाय निव्या॒धिन॑ आव्या॒धिनी॑नां॒ पत॑ये॒ नमो॒1
नमः॑ ककु॒भाय॑ निष॒ङ्गिणे॑ स्ते॒नानां॒ पत॑ये॒ नमो॒2
नमो॑ निष॒ङ्गिण॑ इषुधि॒मते॒ तस्क॑राणां॒ पत॑ये॒ नमो॒3
नमो॒ वञ्च॑ते परि॒वञ्च॑ते स्तायू॒नां पत॑ये॒ नमो॒4
नमो॑ निचे॒रवे॑ परिच॒रायार॑ण्यानां॒ पत॑ये॒ नमो॒5
नमः॑ सृका॒विभ्यो॒ जिघाग्ं॑सद्भ्यो मुष्ण॒तां पत॑ये॒ नमो॒6
नमो॑ऽसि॒मद्भ्यो॒ नक्त॒ञ्चर॑द्भ्यः प्रकृ॒न्तानां॒ पत॑ये॒ नमो॒7
नमः॑ उष्णी॒षिणे॑ गिरिच॒राय॑ कुलु॒ञ्चानां॒ पत॑ये॒ नमो॒8
नम॒ इषु॑मद्भ्यो धन्वा॒विभ्य॑श्च वो॒ नमो॒9
नमः॑ आतन्वा॒नेभ्यः॑ प्रति॒दधा॑नेभ्यश्च वो॒ नमो॒10
नमः॑ आ॒यच्छ॑द्भ्यो विसृ॒जद्भ्य॑श्च वो॒ नमो॒11

नमो ऽस्यंद्भ्यो विध्यंद्भ्यश्च वो नमो12
नम आसींनेभ्यः शयांनेभ्यश्च वो नमो13
नमंः स्वपद्भ्यो जाग्रंद्भ्यश्च वो नमो14
नमस्तिष्ठंद्भ्यो धावंद्भ्यश्च वो नमो15
नमंः सभाभ्यंः सभापंतिभ्यश्च वो नमो16
नमो अश्वेभ्योऽश्वंपतिभ्यश्च वो नमंः17 ॥ 3 ॥

3.4 ॥ चतुर्थ अनुवाक ॥

नमं आव्याधिनींभ्यो विविध्यंन्तीभ्यश्च वो नमो1
नम उगंणाभ्यस्तृगंहतीभ्यंश्च वो नमो2
नमों गृत्सेभ्यों गृत्सपंतिभ्यश्च वो नमो3
नमो व्रातेंभ्यो व्रातंपतिभ्यश्च वो नमो4
नमों गणेभ्यों गणपंतिभ्यश्च वो नमो5
नमो विरूंपेभ्यो विश्वरूंपेभ्यश्च वो नमो6
नमों महद्भ्यंः, क्षुल्लकेभ्यंश्च वो नमो7
नमों रथिभ्योंऽरथेभ्यंश्च वो नमो8
नमो रथेंभ्यो रथंपतिभ्यश्च वो नमो9
नमः सेनांभ्यः सेनानिभ्यंश्च वो नमो10
नमंः, क्षत्तृभ्यंः सङ्ग्रहीतृभ्यंश्च वो नमो11
नमस्तक्षंभ्यो रथकारेभ्यंश्च वो नमो12
नमः कुलांलेभ्यः कमरिंभ्यश्च वो नमो13

नमः पुञ्जिष्टेभ्यो निषादेभ्यश्च वो नमो[14]
नमः इषुकृद्भ्यो धन्वकृद्भ्यश्च वो नमो[15]
नमो मृगयुभ्यः श्वनिभ्यश्च वो नमो[16]
नमः श्वभ्यः श्वपतिभ्यश्च वो नमः[17] ॥ 4 ॥

3.5 ॥ पञ्चम अनुवाक ॥

नमो भवाय च रुद्राय च[1]
नमः शर्वाय च पशुपतये च[2]
नमो नीलग्रीवाय च शितिकण्ठाय च[3]
नमः कपर्दिने च व्युप्तकेशाय च[4]
नमः सहस्राक्षाय च शतधन्वने च[5]
नमो गिरिशाय च शिपिविष्टाय च[6]
नमो मीढुष्टमाय चेषुमते च[7]
नमो ह्रस्वाय च वामनाय च[8]
नमो बृहते च वर्षीयसे च[9]
नमो वृद्धाय च संवृध्वने च[10]
नमो अग्रियाय च प्रथमाय च[11]
नमः आशवे चाजिराय च[12]
नमः शीघ्रियाय च शीभ्याय च[13]
नमः ऊर्म्याय चावस्वन्याय च[14]
नमः स्रोतस्याय च द्वीप्याय च[15] ॥ 5 ॥

3.6 ॥ षष्ठम अनुवाक ॥

नमो॑ ज्ये॒ष्ठाय॑ च कनि॒ष्ठाय॑ च॒1
नमः॑ पूर्व॒जाय॑ चापर॒जाय॑ च॒2
नमो॑ मध्य॒माय॑ चापग॒ल्भाय॑ च॒3
नमो॑ जघ॒न्याय॑ च॒ बुध्नि॑याय च॒4
नमः॑ सो॒भ्याय॑ च प्रतिस॒र्याय॑ च॒5
नमो॒ याम्याय॑ च॒ क्षेम्याय॑ च॒6
नमः॑ उर्व॒र्याय॑ च॒ खल्याय॑ च॒7
नमः॒ श्लोक्याय॑ चाऽवसा॒न्याय॑ च॒8
नमो॒ वन्याय॑ च॒ कक्ष्याय॑ च॒9
नमः॑ श्र॒वाय॑ च प्रतिश्र॒वाय॑ च॒10
नमः॑ आ॒शुषे॑णाय चा॒शुर॑थाय च॒11
नमः॒ शूराय॑ चावभिन्द॒ते च॒12
नमो॑ व॒र्मिणे॑ च वरू॒थिने॑ च॒13
नमो॑ बि॒ल्मिने॑ च कव॒चिने॑ च॒14
नमः॑ श्रु॒ताय॑ च श्रुतसे॒नाय॑ च॒15 ॥ 6 ॥

3.7 ॥ सप्तम अनुवाक ॥

नमो॑ दुन्दु॒भ्याय॑ चाहन॒न्याय॑ च॒[1]
नमो॑ धृ॒ष्णवे॑ च प्रमृ॒शाय॑ च॒[2]
नमो॑ दू॒ताय॑ च॒ प्रहि॑ताय च॒[3]
नमो॑ निष॒ङ्गिणे॑ चेषुधि॒मते॑ च॒[4]
नम॑स्ती॒क्ष्णेषव॑े चायु॒धिने॑ च॒[5]
नम॑: स्वायु॒धाय॑ च सु॒धन्व॑ने च॒[6]
नम॒: स्रुत्या॑य च॒ पथ्या॑य च॒[7]
नम॑: का॒ट्या॑य च नी॒प्या॑य च॒[8]
नम॒: सूद्या॑य च सर॒स्या॑य च॒[9]
नमो॑ ना॒द्याय॑ च वैश॒न्ताय॑ च॒[10]
नम॒: कूप्या॑य चाव॒ट्या॑य च॒[11]
नमो॒ वर्ष्या॑य चाव॒र्ष्याय॑ च॒[12]
नमो॑ मे॒घ्या॑य च विद्यु॒त्या॑य च॒[13]
नम॑ ई॒ध्रिया॑य चात॒प्या॑य च॒[14]
नमो॒ वात्या॑य च॒ रेष्मि॑याय च॒[15]
नमो॑ वास्त॒व्या॑य च वास्तु॒ पाय॑ च[16] ॥ 7 ॥

3.8 ॥ अष्टम अनुवाक ॥

नम॒: सोमा॑य च रु॒द्राय॑ च॒1
नम॑स्ता॒म्राय॑ चारु॒णाय॑ च॒2
नम॑: श॒ङ्गाय॑ च पशु॒पत॑ये च॒3
नम॑ उ॒ग्राय॑ च भी॒माय॑ च॒4
नमो॑ अग्रेव॒धाय॑ च दूरेव॒धाय॑ च॒5
नमो॑ ह॒न्त्रे च॒ हनी॑यसे च॒6
नमो॑ वृ॒क्षेभ्यो॒ हरि॑केशेभ्यो॒7
नम॑स्ता॒राय॒ नम॑श्श॒म्भवे॑ च मयो॒भवे॑ च॒8
नम॑: शङ्क॒राय॑ च मयस्क॒राय॑ च॒9
नम॑: शि॒वाय॑ च शि॒वत॑राय च॒10
नम॒स्तीर्थ्या॑य च॒ कूल्या॑य च॒11
नम॑: पा॒र्या॑य चावा॒र्या॑य च॒12
नम॑: प्र॒तर॑णाय चो॒त्तर॑णाय च॒13
नम॑ आता॒र्या॑य चाला॒द्या॑य च॒14
नम॒: शष्प्या॑य च॒ फेन्या॑य च॒15
नम॑: सिक॒त्या॑य च प्रवा॒ह्या॑य च॒16 ॥ 8 ॥

3.9 ॥ नवम अनुवाक ॥

नमं इरि॒ण्यांय च प्रप॒थ्यांय च॒1
नमं: किग्ं॒शि॒लायं च॒ क्षयंणाय च॒2
नमं: कप॒र्दिनें च पुल॒स्तयें च॒3
नमो॒ गोष्ठ्यांय च॒ गृह्यांय च॒4
नम॒स्तल्प्यांय च॒ गेह्यांय च॒5
नमं: का॒ट्यांय च गह्व॒रे॒ष्ठायं च॒6
नमों॑ ह्रद॒य्यांय च निवे॒ष्प्यांय च॒7
नमं: पाग्ं॒ स॒व्यांय च रज॒स्यांय च॒8
नम॒: शुष्क्यांय च हरि॒त्यांय च॒9
नमो॒ लोप्यांय चोल॒प्यांय च॒10
नमं ऊ॒र्व्यांय च सू॒र्म्यांय च॒11
नमं: प॒र्ण्यांय च पर्णश॒द्यांय च॒12
नमोंऽपगु॒रमांणाय चाभिघ्न॒ते च॒13
नमं आख्खिद॒ते चं प्रख्खिद॒ते च॒14
नमों वः किरि॒केभ्यों दे॒वाना॒ग्ं॒ हृदंयेभ्यो॒15
नमों विक्षीण॒केभ्यो॒ नमों विचिन्व॒त्केभ्यो॒16
नमं आनिर् : 17॥9॥

द्रापे॒ अन्धं॑सस्पते॒ दरि॑द्र॒न्नील॑लोहित ।
ए॒षां पुरु॑षाणामे॒षां प॑शू॒नां मा भेर्मा॑ऽरो॒
मो ए॑षां॒ किञ्च॒नाम॑मत् ।

या ते॑ रुद्र शि॒वा त॒नूः शि॒वा वि॒श्वाह॑भेषजी ।
शि॒वा रु॒द्रस्य॑ भेष॒जी तया॑ नो मृड जी॒वसे॑ ।

इ॒माग्ं रु॒द्राय॑ त॒वसे॑ कप॒र्दिने॑
क्ष॒यद्वी॑राय॒ प्रभ॑रामहे म॒तिम् ।
यथा॑ नः॒ शमस॑द्द्वि॒पदे॒ चतु॑ष्पदे॒
विश्वं॑ पु॒ष्टं ग्रामे॑ अ॒स्मिन्ननां॑तुरम् ।

मृ॒डा नो॑ रुद्रो॒त नो॒ मय॑स्कृधि
क्ष॒यद्वी॑राय॒ नम॑सा विधेम ते ।
यच्छं च॒ योश्च॒ मनु॑राय॒जे
पि॒ता तद॑श्याम॒ तव॑ रुद्र॒ प्रणी॑तौ ।

मा नो॑ म॒हान्त॑मु॒त मा नो॑ अर्भ॒कं
मा न॒ उक्ष॑न्तमु॒त मा न॑ उक्षि॒तम् ।
मा नो॑ऽवधीः पि॒तरं॒ मोत मा॒तरं॑
प्रि॒या मा न॑स्त॒नुवो॑ रुद्र रीरिषः ।

मा नंस्तो॒के तनंये॒ मा न॒ आयुंषि॒
मा नो॒ गोषु॒ मा नो॒ अश्वेंषु रीरिषः ।
वी॒रान्मा नों रुद्र भामि॒तोऽवंधीर्ह॒विष्मंन्तो॒
नमंसा विधेम ते ।

आ॒रात्तें गो॒घ्न उ॒त पूंरुष॒घ्ने क्ष॒यद्वीं॑राय
सु॒म्नम॒स्मे तें अस्तु ।
रक्षां च नो॒ अधिं च देव ब्रू॒ह्यधां च न॒:
शर्मं यच्छ द्वि॒बर्हा॑: ।

स्तु॒हि श्रु॒तं गर्त॒सदं॒ युवांनं मृ॒गन्न
भी॒ममुंपह॒त्नुमु॒ग्रम् ।
मृ॒डा जंरि॒त्रे रुंद्र॒ स्तवांनो अ॒न्यन्तें
अ॒स्मन्निवंपन्तु॒ सेना॑: ।

परिंणो रु॒द्रस्यं हे॒तिर्वृंणक्तु॒ परिं त्वे॒षस्यं
दुर्म॒ति रंघा॒योः ।
अवं स्थि॒रा म॒घवंद्भ्यस्तनुष्व॒ मीढ्वंस्तो॒काय॒
तनंयाय मृडय ।

मीढुंष्टम॒ शिवंतम शि॒वो नं: सु॒मनां भव ।

प॒र॒मे वृ॒क्ष आयु॑धन्नि॒धाय॒ कृत्तिं॒ वसा॑न॒
आच॑र॒ पिना॑कं॒ बिभ्र॒दाग॑हि ।

विकि॑रिद॒ विलो॑हित॒ नम॑स्ते अस्तु भगवः ।
यास्ते॑ स॒हस्रगं॒ हे॒तयो॒न्यम॒स्मन्निव॑पन्तु॒ ताः ।

स॒हस्रा॑णि सहस्र॒धा बा॑हु॒वोस्तव॑ हे॒तयः॑ ।
तासा॒मीशा॑नो भगवः परा॒चीना॒ मुखा॑ कृधि ॥ 10 ॥

3.11 ॥ एकादश अनुवाक ॥

स॒हस्रा॑णि सहस्र॒शो ये रु॒द्रा अधि॒ भूम्या॑म् ।
तेषागं॒ सहस्रयोज॒नेऽव॒धन्वा॑नि तन्मसि ।

अ॒स्मिन्म॑हृ॒त्य॑र्ण॒वे॑ऽन्तरि॑क्षे भ॒वा अधि॑ ।
नील॑ग्रीवाः शिति॒कण्ठा॑: श॒र्वा अ॒धः क्ष॑माच॒राः ।
नील॑ग्रीवाः शिति॒कण्ठा॒ दिवगं॒ रु॒द्रा उप॑श्रिताः ।
ये वृ॒क्षेषु॑ स॒स्पिञ्जरा॒ नील॑ग्रीवा॒ विलो॑हिताः ।
ये भू॒ताना॒मधि॑पतयो विशि॒खासः॑ कप॒र्दिनः॑ ।
ये अन्ने॑षु वि॒विध्य॑न्ति॒ पात्रे॑षु॒ पिब॑तो॒ जनान्॑ ।
ये प॒थां प॑थि॒रक्ष॑य ऐलबृ॒दा य॒व्युधः॑ ।
ये ती॒र्थानि॑ प्र॒चर॑न्ति सृ॒कावं॑न्तो निष॒ङ्गिणः॑ ।

य ए॒तावं॑न्तश्च॒ भूयाग्ं॑सश्च॒ दिशो॑ रु॒द्रा वि॑तस्थि॒रे ।
तेषाग्ं॑ सहस्रयोज॒नेऽव॒धन्वा॑नि तन्मसि ।

नमो॑ रु॒द्रेभ्यो॒ ये पृ॑थि॒व्यां ये॑ऽन्तरि॑क्षे॒ ये दि॒वि
येषा॒मन्नं॒ वातो॑ व॒र्ष॒मिष॑व॒स्तेभ्यो॒ दश॒ प्राची॒र्दशं॑
दक्षि॒णा दश॑
प्र॒तीची॒र्दशोदी॑ची॒र्दशो॒र्ध्वास्तेभ्यो॒ नम॒स्ते नो॑
मृडयन्तु॒ ते यं द्वि॒ष्मो यश्च॑ नो॒ द्वेष्टि॒ तं
वो॒ जम्भे॑ दधामि ॥ 11 ॥

त्र्यं॑म्बकं यजामहे सुग॒न्धिं पु॑ष्टि॒वर्ध॑नम् ।
उ॒र्वा॒रु॒कमि॑व॒ बन्ध॑नान्मृ॒त्योर्मु॑क्षीय॒ माऽमृता॑त् ।

यो रु॒द्रो अ॒ग्नौ यो अ॒प्सु य ओष॑धीषु॒ यो रु॒द्रो
विश्वा॒ भुव॑ना वि॒वेश॒ तस्मै॑ रु॒द्राय॒ नमो॑ अस्तु ।

तमु॑ ष्टु॒हि॒ यः स्वि॒षुः सु॒धन्वा॒
यो विश्व॑स्य॒ क्षय॑ति भेष॒जस्य॑ ।
यक्ष्वा॑म॒हे सौ॑मन॒साय॑ रु॒द्रं
नमो॑भिर्दे॒वमसु॑रं दुवस्य ।

अ॒यं मे॒ हस्तो॒ भग॑वान॒यं मे॒ भग॑वत्तरः ।

अ॒यं मे॑ वि॒श्वभे॑षजो॒ऽयगं् शि॒वाभि॑मर्शनः ।

ये ते॑ स॒हस्र॑म॒युतं॒ पाशा॒ मृत्यो॒ मर्त्या॑य॒ हन्त॑वे ।
तान् य॒ज्ञस्य॑ मा॒यया॒ सर्वा॒नव॑यजामहे ।
मृ॒त्यवे॒ स्वाहा॑ मृ॒त्यवे॒ स्वाहा॑ ।
ओं नमो भगवते रुद्राय विष्णवे मृत्युर्मे पा॒हि ॥

प्राणानां ग्रन्थिरसि रुद्रो मा॑ विशा॒न्तकः ।
तेनान्नेना॑प्याय॒स्व । सदाशि॒वोम् ॥

ओं शान्ति॒: शान्ति॒: शान्ति॑: ॥

4 ॥ श्री रुद्रप्रश्नः – चमकप्रश्नः ॥

4.1 ॥ प्रथम अनुवाक ॥

ओं अग्नाविष्णू स॒जोषसे॒मा व॑र्धन्तु वां॒ गिरः॑ ।
द्यु॒म्नैर्वाजे॑भि॒रागं॑तम् ।

वाज॑श्च मे प्रस॒वश्च॑ मे॒ प्रय॑तिश्च मे॒ प्रसि॑तिश्च मे
धी॒तिश्च॑ मे॒ क्रतु॑श्च मे॒ स्वर॑श्च मे॒ श्लोक॑श्च मे
श्रा॒वश्च॑ मे॒ श्रुति॑श्च मे॒ ज्योति॑श्च मे॒ सुव॑श्च मे

प्रा॒णश्चं मेऽपा॒नश्चं मे व्या॒नश्च॒ मेऽसुं॑श्च मे
चि॒त्तं चं म॒ आधी॑तं च मे॒ वाक्चं मे॒ मनं॑श्च मे॒
चक्षुं॑श्च मे॒ श्रोत्रं॑ च मे॒ दक्षं॑श्च मे॒ बलं॑ च म॒
ओजं॑श्च मे॒ सहं॑श्च म॒ आयुं॑श्च मे ज॒रा चं म
आ॒त्मा चं मे त॒नूश्चं मे॒ शर्म॑ च मे॒ वर्म॑ च
मे॒ऽङ्गा॑नि च मे॒ऽस्थानि॑ च मे॒ परूगं्षि च मे॒
शरी॑राणि च मे ॥ 1 ॥

4.2 ॥ द्वितीय अनुवाक ॥

ज्यैष्ठ्यं॑ च म॒ आधि॑पत्यं च मे म॒न्युश्चं मे॒
भामं॑श्च॒ मेऽमं॑श्च॒ मेऽम्भं॑श्च मे जे॒मा चं मे
महि॒मा चं मे वरि॒मा चं मे प्रथि॒मा चं मे
व॒र्ष्मा चं मे द्राघु॒या चं मे वृ॒द्धं चं मे॒
वृद्धिं॑श्च मे स॒त्यं चं मे श्र॒द्धा चं मे॒ जगं॑च्च मे॒
धनं॑ च मे॒ वशं॑श्च मे॒ त्विषिं॑श्च मे क्री॒डा चं मे॒
मोदं॑श्च मे जा॒तं चं मे जनि॒ष्यमा॑णं च मे
सू॒क्तं चं मे सुकृ॒तं चं मे वि॒त्तं चं मे॒
वेद्यं॑ च मे भू॒तं चं मे भवि॒ष्यच्चं मे
सु॒गं चं मे सु॒पथं॑ च म ऋ॒द्धं चं म॒
ऋद्धिं॑श्च मे क्लु॒प्तं चं मे॒ क्लुप्तिं॑श्च मे
म॒तिश्चं मे सुम॒तिश्चं मे ॥ 2 ॥

4.3 ॥ तृतीय अनुवाक ॥

शं चं मे॒ मयंश्च मे प्रि॒यं चं मेऽनुका॒मश्चं मे॒
कामंश्च मे सौमन॒सश्चं मे भ॒द्रं चं मे॒ श्रेयंश्च मे॒
वस्यंश्च मे॒ यशंश्च मे॒ भगंश्च मे॒ द्रविंणं च मे
य॒न्ता चं मे ध॒र्ता चं मे॒ क्षेमंश्च मे॒ धृतिंश्च मे॒
विश्वं॑ च मे॒ महंश्च मे सं॒विच्चं मे॒ ज्ञात्रं॑ च मे॒
सूश्चं मे प्र॒सूश्चं मे॒ सीरं॑ च मे ल॒यश्चं म
ऋ॒तं चं मे॒ऽमृतं॑ च मेऽय॒क्ष्मं च॒
मेऽनांमयच्च मे जी॒वातुंश्च मे दीर्घायु॒त्वं चं
मेऽनमि॒त्रं च॒ मेऽभंयं च मे सु॒गं चं मे॒
शयंनं च मे सू॒षा चं मे सु॒दिनं॑ च मे ॥ 3 ॥

4.4 ॥ चतुर्थ अनुवाक ॥

ऊर्क्चं मे सू॒नृतां च मे॒ पयंश्च मे॒ रसंश्च मे
घृ॒तं चं मे॒ मधुं च मे॒ सग्धिंश्च मे॒ सपींतिश्च मे
कृ॒षिश्चं मे॒ वृष्टिंश्च मे॒ जैत्रं॑ च म॒ औद्भिंद्यं च मे
र॒यिश्चं मे॒ रायंश्च मे पु॒ष्टं चं मे॒ पुष्टिंश्च मे
वि॒भु चं मे प्र॒भु चं मे ब॒हु चं मे॒ भूयंश्च मे
पू॒र्णं चं मे पू॒र्णतंरं च॒ मेऽक्षिंतिश्च मे॒

कूयंवाश्च मेऽन्नं च मेऽक्षुंच्च मे व्रीहयंश्च मे
यवाँश्च मे माषाँश्च मे तिलाँश्च मे मुद्गाश्चं मे
खल्वाँश्च मे गोधूमाँश्च मे मसुराँश्च मे
प्रियङ्गंवश्च मेऽणंवश्च मे श्यामकाँश्च मे
नीवाराँश्च मे ॥ 4 ॥

4.5 ॥ पञ्चम अनुवाक ॥

अश्मां च मे मृत्तिंका च मे गिरयंश्च मे पर्वंताश्च मे
सिकंताश्च मे वनस्पतंयश्च मे हिरंण्यं च
मेऽयंश्च मे सीसं च मे त्रपुंश्च मे श्यामं चं मे
लोहं चं मेऽग्निश्चं म आपंश्च मे वीरुधंश्च म
ओषंधयश्च मे कृष्टपच्यं चं मेऽकृष्टपच्यं चं मे
ग्राम्याश्चं मे पशवं आरण्याश्चं यज्ञेनं कल्पन्तां
वित्तं च मे वित्तिंश्च मे भूतं चं मे भूतिंश्च मे
वसुं च मे वसतिश्चं मे कर्मं च मे शक्तिंश्च
मेऽर्थंश्च म एमंश्च म इतिंश्च मे गतिंश्च मे ॥ 5 ॥

4.6 ॥ षष्ठम अनुवाक ॥

अग्निश्चं म इन्द्रंश्च मे सोमंश्च म इन्द्रंश्च मे
सविता चं म इन्द्रंश्च मे सरंस्वती च म इन्द्रंश्च मे

पू॒षा चं म॒ इन्द्रंश्च मे॒ बृह॒स्पतिंश्च म॒ इन्द्रंश्च मे
मि॒त्रश्चं म॒ इन्द्रंश्च मे॒ वरु॑णश्च म॒ इन्द्रंश्च मे॒
त्वष्टां च म॒ इन्द्रंश्च मे धा॒ता चं म॒ इन्द्रंश्च मे॒
विष्णुंश्च म॒ इन्द्रंश्च मे॒ऽश्विनौं च म॒ इन्द्रंश्च मे
म॒रुतंश्च म॒ इन्द्रंश्च मे॒ विश्वें च मे दे॒वा इन्द्रंश्च मे
पृथि॒वी चं म॒ इन्द्रंश्च मे॒ऽन्तरिंक्षं च म॒ इन्द्रंश्च मे॒
द्यौश्चं म॒ इन्द्रंश्च मे॒ दिशंश्च म॒ इन्द्रंश्च मे
मू॒र्धा चं म॒ इन्द्रंश्च मे प्र॒जापंतिश्च म॒ इन्द्रंश्च मे ॥ 6 ॥

4.7 ॥ सप्तम अनुवाक ॥

अ॒गुं॒शुश्चं मे र॒श्मिश्च॒ मेऽदा॑भ्यश्च॒ मेऽधिं॑पतिश्च म
उपा॒गुं॒शुश्चं मेऽन्तर्या॒मश्चं म ऐन्द्रवाय॒वश्चं मे
मैत्रावरु॒णश्चं म आश्वि॒नश्चं मे प्रतिप्र॒स्थानंश्च मे
शु॒क्रश्चं मे म॒न्थी चं म आग्रय॒णश्चं मे वैश्वदे॒वश्चं मे
ध्रु॒वश्चं मे वैश्वान॒रश्चं म ऋतुग्र॒हाश्चं
मेऽतिग्रा॒ह्या॑श्च म ऐन्द्रा॒ग्नश्चं मे वैश्वदे॒वश्चं मे
मरुत्व॒तीया॑श्च मे माहे॒न्द्रश्चं म आदि॒त्यश्चं मे
सावि॒त्रश्चं मे सारस्व॒तश्चं मे पौ॒ष्णश्चं मे
पात्नीव॒तश्चं मे हारियोज॒नश्चं मे ॥ 7 ॥

4.8 ॥ अष्टम अनुवाक ॥

इ॒ध्मश्च॑ मे ब॒र्हिश्च॑ मे॒ वेदि॑श्च मे॒ धिष्णि॑याश्च मे॒
स्रुचश्च मे चम॒साश्च॑ मे॒ ग्रावा॑णश्च मे॒ स्वर॑वश्च म
उपर॒वाश्च॑ मेऽधि॒षव॑णे च मे द्रोणकल॒शश्च॑ मे
वाय॒व्या॑नि च मे पूत॒भृच्च॑ म आधव॒नीय॑श्च म॒
आग्नी॑ध्रं च मे हवि॒र्धानं॑ च मे गृ॒हाश्च॑ मे॒
सद॑श्च मे पुरो॒डाशा॑श्च मे पच॒ताश्च॑
मेऽवभृ॒थश्च॑ मे स्वगाका॒रश्च॑ मे ॥ 8 ॥

4.9 ॥ नवम अनुवाक ॥

अ॒ग्निश्च॑ मे घ॒र्मश्च॑ मे॒ऽर्कश्च॑ मे॒ सूर्य॑श्च मे
प्रा॒णश्च॑ मेऽश्वमे॒धश्च॑ मे पृथि॒वी च॒ मेऽदि॑तिश्च मे॒
दिति॑श्च मे॒ द्यौश्च॑ मे॒ शक्क्वं॑रीर॒ङ्गुल॑यो॒ दिश॑श्च मे
य॒ज्ञेन॑ कल्पन्ता॒मृक्च॑ मे॒ साम॑ च मे॒ स्तोम॑श्च मे॒
यजु॑श्च मे दी॒क्षा च॑ मे॒ तप॑श्च म ऋ॒तुश्च॑ मे
व्र॒तं च॑ मेऽहोरा॒त्रयो॑र्वृ॒ष्ट्या बृ॑हद्रथन्त॒रे च॑ मे
य॒ज्ञेन॑ कल्पेताम् ॥ 9 ॥

4.10 ॥ दशम अनुवाक ॥

गर्भाँश्च मे व॒त्साश्च॑ मे॒ त्र्यविंश्च मे त्र्य॒वी च॑ मे
दित्य॒वाट् च॑ मे दित्यौ॒ही च॑ मे॒ पञ्चा॑विश्च मे
पञ्चा॒वी च॑ मे त्रिव॒त्सश्च॑ मे त्रिव॒त्सा च॑ मे
तुर्य॒वाट् च॑ मे तुर्यौ॒ही च॑ मे पष्ठ॒वाट् च॑ मे
पष्ठौ॒ही च॑ म उ॒क्षा च॑ मे व॒शा च॑ म ऋष॒भश्च॑ मे
वे॒हच्च॑ मेऽन॒ड्वाञ्च॑ मे धे॒नुश्च॑ म॒
आयु॑र्य॒ज्ञेन॑ कल्पतां प्रा॒णो य॒ज्ञेन॑ कल्पतामपा॒नो
य॒ज्ञेन॑ कल्पतां व्या॒नो य॒ज्ञेन॑ कल्पतां॒
चक्षु॑र्य॒ज्ञेन॑ कल्पता॒ग् श्रोत्रं॑ य॒ज्ञेन॑ कल्पतां॒
मनो॑ य॒ज्ञेन॑ कल्पतां॒ वाग्य॒ज्ञेन॑ कल्पताम॒त्मा
य॒ज्ञेन॑ कल्पतां य॒ज्ञो य॒ज्ञेन॑ कल्पताम् ॥ 10 ॥

4.11 ॥ एकादश अनुवाक ॥

एका॑ च मे ति॒स्रश्च॑ मे॒ पञ्च॑ च मे स॒प्त च॑ मे॒
नव॑ च म॒ एका॑दश च मे॒ त्रयो॑दश च मे॒
पञ्च॑दश च मे स॒प्तद॑श च मे॒ नव॑दश च म॒
एक॑विग्ं॒शतिश्च मे॒ त्रयो॑विग्ं॒शतिश्च मे॒
पञ्च॑विग्ं॒शतिश्च मे स॒प्तविग्ं॒शतिश्च मे॒ नव॑विग्ं॒शतिश्च म॒
एक॑त्रिग्ं॒शच्च मे॒ त्रय॑स्त्रिग्ं॒शच्च मे॒ चत॑स्रश्च

मे॒ऽष्टौ चं मे॒ द्वादं॑श च मे॒ षोडं॑श च मे
विग्ं॑श॒तिश्चं॑ मे॒ चतुं॑र्विग्ं॑शतिश्च मे॒ऽष्टाविग्ं॑शतिश्च मे॒
द्वात्रिग्ं॑शच्च मे॒ षट्त्रिग्ं॑शच्च मे चत्वरि॒ग्ं॒शच्चं मे॒
चतुं॑श्चत्वारिग्ं॑शच्च मे॒ऽष्टाचं॑त्वारिग्ं॑शच्च मे॒ वाजं॑श्च
प्रस॒वश्चां॑पि॒जश्च॒ क्रतुं॑श्च॒ सुवं॑श्च मू॒र्धा च॒
व्यश्नि॑यश्चान्त्याय॒नश्चान्त्यं॑श्च भौव॒नश्च॒
भुवं॑न॒श्चाधि॑पतिश्च ॥ 11॥

ओं इडां देव॒हूर्मनु॑र्यज्ञ॒नीर्बृह॒स्पतिं॑रुक्थाम॒दानिं॑
शग्ं॑सिष॒द्विश्वे॑दे॒वाः सू॑क्त॒वाच॒: पृथि॑वीमात॒र्मा मां॑
हिग्ं॑सी॒र्मधु॑ मनिष्ये॒ मधु॑ जनिष्ये॒ मधु॑ वक्ष्यामि॒
मधु॑ वदिष्यामि॒ मधु॑मतीं दे॒वेभ्यो॒ वाचं॑मुद्यासग्ं॒
शुश्रू॒षेण्यां॑ मनु॒ष्ये॑भ्य॒स्तं मां॑ दे॒वा अ॑वन्तु
शो॒भायै॑ पि॒तरोऽनु॑मदन्तु ॥

ओं शान्ति॒: शान्ति॒: शान्तिं॑: ॥